

pu
5419

MYRINIA

Föreningen Mossornas Vänners tidskrift

INNEHÅLL (Vol. 9, häfte 1, 15 juni 1999)

Å. Lindström, Intressanta nordiska kollektioner i Nils Hakeliens efterlämnade herbarium. I.....	1-5
G. Løe, Nyfunn av <i>Buxbaumia viridis</i> grønnsko i Norge i 1998.....	6-7
K. Hylander, Stora Dyngdalen - bättre än det låter	8-9
H. Hytteborn, L. Söderström & L. Hedenäs, Svenska mossor beroende av död ved	10-11
U. Gunnarsson & S. Sundberg, Gamla torvtag - vitmossornas ruderatmarker	12-15
L. Hedenäs, Släktet <i>Lescurea</i> B. S. G. i Norden	16-18
N. Lönnell, Bryologiska Notiser	19-24
N. Lönnell, Bryologiska dementier 1.....	25
K. Hylander, B. G. Johnson & N. Kruys, Inventeringsprojekt i Umeåtrakten startar nu!	26-27
Ny litteratur.....	27-28
Föreningsnotiser (Nyheter på hemsidfronten, Mossexkursion till södra Gästrikland, Årsmöte, Mossexkursioner i Skåne hösten 1999, Medlemsmatrikel, Försäljning)	29-36

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

99 -07- 2 6

LUND

ISSN 1102-4194

Volym 9, Häfte 1
Juni 1999

MYRINIA är Mossornas Vänner tidskrift. Mossornas Vänner är en förening som har som målsättning att hålla kontakten mellan och främja mosskännedomen bland amatörer. Detta sker, förutom via MYRINIA, genom exkursioner, studiecirklar, bestämningsservice m. m.

Medlemskap i föreningen, vilket inkluderar MYRINIA kostar 50 kr. Familjemedlemmar (erhåller ej MYRINIA) betalar 10 kr. Utländska medlemmar betalar 90 kr pga de höga bankkostnaderna. Enbart prenumeration på MYRINIA kostar 75 kr. Beloppet insätts på postgiro 13 37 88-0 (Mossornas Vänner).

Vill du ha kontakt med andra mossintresserade? Visst vill du det! Tag i så fall kontakt med MOSSORNAS VÄNNER:

Ordförande: Henrik Weibull, Blodstensvägen 14, 752 58 Uppsala, 018 / 50 61 59

Vice ordförande: Helena Gralén, Paradisgatan 29H, 413 16 Göteborg, 031/12 27 91

Sekreterare: Olle Holst, Iliogrändens J32, 224 71 Lund, 046/ 12 27 07

Kassör: Gerhard Kristensson, Dekanvägen 8, 240 10 Dalby. 046/ 20 21 85

Exkursionssekreterare: Niklas Lönnell, Pontonjärgatan 49 4 tr, 112 37 Stockholm, 08/ 654 81 29.

Kontaktpersoner för olika landsdelar:

Norra Norrland: Bengt Gunnar Jonsson, Vaxtholm 242, 905 95 Umeå, 090/ 570 85.

Södra Norrland: Gunnar Ersare, Ringvägen 2, 820 60 Delsbo, 0653/ 109 02

Uppsala: Henrik Weibull, Blodstensvägen 14, 752 58 Uppsala, 018/ 50 61 59.

Stockholm: Niklas Lönnell, Pontonjärgatan 49 4 tr, 112 37 Stockholm, 08/ 654 81 29.

Göteborg: Pär Johansson, Birgittagatan 4b, 41453 Göteborg 031/ 12 94 83.

Västergötland: Bertil Jannert, Lyckebo Bestorp, 521 30 Falköping, 0515/ 183 26.

Småland: Allan Nicklasson, Fogdegatan 6, 352 36 Växjö, 0470/ 109 19.

Skåne: Nils Cronberg, Sandbyvägen 204, 240 10 Dalby, 046/ 20 09 25.

Myrinia 9 (1), 1–5 (1999)

Intressanta nordiska kollektioner i Nils Hakeliers efterlämnade herbarium. I.

Åke Lindström

Vårby gränd 30, 702 28 Örebro

Abstract. Nils Hakelien (1929-1995) was a very skilled amateur bryologist, who made numerous collections that were unknown until his herbarium was deposited in S. This paper is the first in a planned series that will report interesting finds by Hakelien in northern Europe. Here, some Swedish finds of Bryum blindii Bruch & Schimp., Entosthodon obtusus (Hedw.) Lindb., Lophozia perssonii Buch & S. Arn., Mielichhoferia elongata (Hook.) Loeske, Physcomitrella patens (Hedw.) Bruch & Schimp., Plagiothecium latebricola Schimp., P. platyphyllum Mönk., Seligeria patula (Lindb.) Broth., and Weissia rutilans (Hedw.) Lindb., and Norwegian finds of Arctoa anderssonii Wich. and Hygrohypnum styriacum (Limpr.) Broth. are reported.

I ett tidigare nummer av denna tidskrift har Gillis Een publicerat en minnesartikel om Nils Hakelien, där Een beskriver Hakeliers insats som amatörbryolog (Een 1995). Een rapporterar där också att Hakelien testamenterade sitt privata herbarium till Naturhistoriska Riksmuseet. Detta herbarium med ca 3000 kollektioner är nu insorterat i museets samlingar. Hakelien publicerade många av sina mossfynd i Svensk Botanisk Tidskrift från 1957 till 1966 och lämnade många dubletter av sina kollektioner till Riksmuseet. Under senare år vet jag att han hade för vana att skicka sent på hösten åka upp till Riksmuseet och överlämna kollektioner från årets insamlingar. Han publicerade dock inget om vad han hittat under senare årtionden. Våren 1995 berättade han att han under vintern hade gått igenom hela sitt herbarium, mikroskopiserat om en hel del kollektioner och givit vissa av dem nya moderna namn, allt efter vad som framkommit inom den senaste forskningen. Han avslöjade också att han planerade att återbesöka alla sina gamla lokaler med rödlistade mossor, åtminstone de i Örebro län. Min uppgift i det sammanhanget skulle, förutom att registrera hans återfynd i länsstyrelsens floraregister, även bli att rapportera vidare till ArtDatabanken.

Jag lärde känna Hakelien när vi blev kollegor på länsstyrelsen i Örebro omkring 1990, och jag då också återupptog mitt intresse för svampar, ett intresse som vi delade. Jag har försökt att sammanfatta något om hans svamp- och lavfynd genom åren i en artikel i Jordstjärnan (Lindström 1996). Hakelien skrev, mig veterligt, aldrig någon dagbok över sina exkursioner eller gjorde upp någon

förteckning över sina fynd. Eftersom han hade testamenterat sina mossfloror till mig upptäckte jag dock vid genomgång av dessa att han hade strukit under med rött alla de arter han träffat på. Vid de flesta mer ovanliga arterna hade han dessutom antecknat i marginalen i vilka landskap och socknar (fylken och härader i Norge) och ibland på vilka lokaler han funnit arten.

Jag kunde snart konstatera, med hjälp av på senare år utkommen litteratur med utbredningskartor, att han hade gjort ett flertal fynd i Sverige och Norge som troligen var okända för de flesta bryologer. Lars Hedenäs har nu hjälpt mig med att i Riksmuseets samlingar granska några, med ledning av Hakeliers anteckningar utvalda kollektur ur Hakeliers tidigare privata herbarium. Hedenäs har sedan skickat mig avskrifter av etikett-texterna. Med hjälp av dessa publiceras här nedan en första rapport, av flera planerade, om några av Hakeliers mossfynd i Norden. Om inte annat sägs är alla insamlingar som nämns gjorda av Nils Hakelier, med belägg i S.

Sverige

Bryum blindii, *körsbärsbryum*

- Närke, Tysslinge sn, NV om N Slätåsen, på fuktig sand i grustag, 9 september 1984.
 - Närke, Lillkyrka sn, c. 750 m V om kyrkan, fuktig avsats i gammalt kalkbrott, 18 juli 1987.
 - Närke, Mosjö sn, Marieberg, c. 750 m VNV Bäcklunda, fuktig botten i ett gammalt grustag, 13 juli 1990.
- Hakeliers tidigare kända fynd av denna art är från Härjedalen, Västmanland och ett grustag i Kilsbergen i Närke (Hakelier i anteckn., Hallingbäck i brev). Han tycks vara den enda som hittat körsbärsbryum i Sverige efter 1979 (Hallingbäck 1998). I det ovan nämnda grustaget i Marieberg har Hakelier, 1987, även funnit halsbryum *Bryum turbinatum* (Hakelier muntl., belägg i S).

Entosthodon obtusus, *hedkoppmossa*

- Närke, Kil sn, St Dammsjön, södra stranden, 15.8.1994.
- Hakelier fann denna art på stranden till St Dammsjön 1955, och publicerade senare fyndet som nytt för Närke och det nordligaste i Sverige (Hakelier 1960). Hakelier hade sedan lokalen under uppsikt genom åren och återvände en sista gång 1994. Han rapporterade då att beståndet hade minskat betänkligt och funderade över om det kunde vara kalkningen av sjön, för mycket trampslitage av badande på vissa ställen eller begynnande igenväxning på andra, som var orsaken (Hakelier, muntl.). Detta är fortfarande den enda kända lokalen för denna art i Närke. Den är bara iakttagen på ytterligare fyra lokaler i Sverige efter 1979 (Hallingbäck 1998, Bergqvist & Blomgren 1998). I augusti 1998 besökte Tomas Hallingbäck och Henrik Weibull ovannämnda lokal och fann hedkoppmossan växa rikligt på stranden (Hallingbäck i brev).

Lophozia perssonii, *uddflikmossa*

- Närke, Axberg sn, Kvinnerstatorp, på kalkhaltig jord på skogsväg, 27 juli 1985.
- Detta är enligt uppgifter i ArtDatabanken andra fyndet i Närke (Hallingbäck i brev). Hakelier fann denna art även 1965 i ett gammalt kalkbrott i Knista sn och publicerade fyndet (Hakelier 1966). Denna senare lokal är den hittills sydligaste i Sverige av denna suboceanisk-montana art (Hallingbäck 1998).
- Västmanland, Linde sn, Fanthyttan, på kalkjord vid ett gammalt kalkbrott, 21 juli 1984 och 8 juni 1986.
- Uddflikmossa är ny för Västmanland och efter 1979, förutom på ovannämnda två nya lokaler, bara funnen på ytterligare fem i Sverige (Hallingbäck 1998).

Mielichhoferia elongata, *nickkismossa*

- Jämtland, Undersåker sn, Norder-Tväråklumpen, norra sidan, c. 1100 m ö. h., klippskrev, 1 september 1986.
- Kollekten har kontrollerats av John Shaw, Duke (USA) som bekräftat Hakeliers artbestämning (Hedenäs i brev). Ny för Jämtland. Arten var i Sverige tidigare bara känd från Lule, Pite och Torne lappmarker (Hallingbäck 1998). Hakelier har på Tväråklumpen även funnit bl a rak tranmossa *Trematodon laetevirens* (Hakelier & Frahm 1976).

Physcomitrella patens, *muddermossa*

- Närke, Gällersta sn, N. Bro, vid västra sidan av länsväg 675, mitt emot Örebro Mekaniska Verkstad, på fuktig lerjord i dike 6 augusti och 6 september 1992.
- Detta är det i kronologisk ordning tredje fyndet i Sverige efter 1950 (Aronson m fl 1995), av sammanlagt sju (Hallingbäck 1998). Enligt uppgifter i ArtDatabanken är muddermossa funnen två gånger tidigare i Närke, 1874 och 1935 (Hallingbäck i brev).

Plagiothecium latebricola, *alsidenmossa*

- Närke, Almby sn, Sörbyskogen, murken stubbe i dike, 10 november 1985.
 - Närke, Nikolai fg, Adolfsberg, c. 300 m NV Sommarro, murken stubbe i sumpig skog, 10 juli 1992.
- Hakelier har tidigare i Närke, enligt belägg i S, sett denna art vid Södra Ham-maren, Göksholm och i Sörön (Hedenäs i brev) och publicerat de två senare fynden (Hakelier 1960). Hakelier berättade att han i Adolfsberg återfann alsidenmossan på en lokal där Stig Waldheim samlade den redan 1933 (Hakelier muntl.).

Plagiothecium platyphyllum, *bäcksidenmossa*

- Närke, Kil sn, mellan Gårdsjötorp och L Dammsjön, fuktig klippskrev i bäckravin, 2 juli 1989.
- Ny för Närke (Hallingbäck 1998). Detta fynd gjordes inom ett område som nu har blivit naturreservatet "Trolldalen".

- Jämtland, Klövsjö sn, Sångbäcksfallet, våt klippa, 7 augusti 1989.
Enligt Hallingbäck (1998) ej tidigare rapporterad från Jämtland men det finns äldre material under detta namn i Riksmuseets samlingar, från Ragunda sn och insamlat av Strömholm (Hedenäs i brev).

Seligeria patula, gotländsk dvärgmossa

Hakelien fann denna art 1964 på ett kalkberg öster om Brunnsjön i Grythyttans sn i Västmanland och publicerade fyndet (Belägg finns i S från 1964 och 1965; Hedenäs i brev). På denna lokal fann han samtidigt späd hårgräsmossa *Cirriophyllum tommasini*, rundfjädermossa *Neckera bessi* och krokdvärgmossa *Seligeria campylopoda* (Hakelien 1965). Han har lämnat en skriftlig rapport till mig att han sett gotländsk dvärgmossa på lokalen även efter 1979 men tog då tydligen inget belägg (Hedenäs i brev). Detta är en av fyra lokaler i Sverige (Hallingbäck 1998). Hakelien fann *Seligeria patula* även i Östergötland, då som ny för landskapet (Hakelien 1966).

Hallingbäck och Weibull besökte lokalen vid Brunnsjön i augusti 1998 och Weibull återfann då både *Seligeria patula* och *S. campylopoda* (Hallingbäck i brev).

Weissia rutilans, stor krusmossa

- Närke, Tysslinge sn, SSV om Latorps herrgård, 17 november 1957.
- Närke, Tysslinge sn, SSV om Latorps herrgård, örtbacke på kalkgrund (den s.k. Torrängen), 7 april 1962.
- Närke, Axberg, Berga, SV-exponerad slänt i dike, 6 juni 1987 och 4 juni 1989.
- Närke, Axberg, Åby, Åbyberget, kalkhaltig jord på V-exponerad sluttning, 9 juni 1989.

Hakelien har även sett denna art på flera lokaler i Västmanland, Vikers sn (Hakelien 1963), samt på Gotland och i Dalarna, By sn (Hakelien i anteckn.). Enligt uppgifter i ArtDatabanken har ingen annan funnit stor krusmossa i Örebro län (Hallingbäck i brev). I Sverige är arten efter 1979 bara funnen på ytterligare en lokal (Dalsland; Hallingbäck 1998). På Åbyberget har Hakelien tidigare funnit uddstjärnmossa *Mnium marginatum* (Hakelien 1960).

Norge

Arctoa anderssonii, liten jökelmossa

- Norge, Opland, Lom, Dummhø (vid Leirdalen), norra sidan, c. 1400 m ö.h., fuktig klippa, 7 september 1972.
- Norge, Opland, Lom, Storgrovhø, nordöstra sidan vid norra ändan av Storgjuvbreen, c. 1300 m ö.h., fuktig klippa, 6 september 1972.
- Norge, Opland, Lom, Storgrovhø, norra sidan, 7 augusti 1976.

Liten jökelmossa är i Sveige endast känd från de nordligaste lappmarkerna, och från Norge föreligger tidigare endast en litteraturuppgift från Opland enligt Söderström (1996) och Hallingbäck (1998). Denna litteraturuppgift är hämtad från Nyholm (1987).

Hygrohypnum styriacum, uddbäckmossa

- Norge, Sör-Trøndelag, N. Knutshø, norra sidan, c. 1300 m ö.h., på sten i bäck, 9 augusti 1988.

Uddbäckmossa är i Sverige bara funnen i de två nordligaste lappmarkerna, och i Norge tidigare bara rapporterad från en lokal i Nordre Nordland och möjligen även funnen på en lokal i Hordaland (Söderström 1996, Hallingbäck 1998).

Stort tack vill jag rikta till Lars Hedenäs som hjälpt mig med att kontrollera Hakeliens belägg i Riksmuseets samlingar, som skickat mig avskrifter av etikett-texterna samt faktagranskat denna sammanställning. Tack också till Tomas Hallingbäck som bistått mig med uppgifter från ArtDatabanken och från en exkursion förra året.

Citerad litteratur

- Aronsson, M., Hallingbäck, T. & Mattsson, J.-E. (red.) 1995: Rödlistade växter i Sverige.
- Bergqvist, S. & Blomgren, E. 1998: Sotenäsets mossor. Kungshamn.
- Een, G. 1995: Nils Hakelien 1929-1995. Myrinia 5 (2): 41-43.
- Hallingbäck, T. (red.) 1998: Rödlistade mossor i Sverige - Artfakta. ArtDatabanken, SLU. Uppsala.
- Hakelien, N. 1960: Bidrag till kännedom om Närkes mossflora. Svensk Bot. Tidskr. 54: 407-410.
- Hakelien, N. 1963: Bidrag till Sveriges mossflora. II. Svensk Bot. Tidskr. 57: 402-406.
- Hakelien, N. 1966: Bidrag till Sveriges mossflora. V. Svensk Bot. Tidskr. 60: 216-217.
- Hakelien, N. & Frahm, J.-P. 1976: *Trematodon laetevirens* sp. nov., eine neue Moosart in Skandinavien. Lindbergia 3: 221-225.
- Lindström, Å. 1996: Nils Hakelien (1929-1995). Något om hans svamp- och lavfynd. Jordstjärnan 17 (2): 8-19.
- Nyholm, E. 1987: Illustrated flora of Nordic mosses. Fasc. 1. Nordic Bryological Society. Copenhagen and Lund.
- Söderström, L. (red.) 1996: Preliminary distribution maps of bryophytes in northwestern Europe. Vol. 2 Musci (A-I). Trondheim.

Nyfunn av *Buxbaumia viridis* grønnsko i Norge i 1998

Geir Løe

Botanisk Institutt, Norges teknisk Naturvitenskaplige Universitet, N-7491
Trondheim

Abstract: *Buxbaumia viridis* is reported from two new localities in south-eastern Norway.

I løpet av sommeren 1998 ble det gjort en hel del nyfunn av moser i Norge. Mange har sammenheng med et prosjekt Norsk Institutt for Skogforskning (NISK) har satt i gang for å kartlegge det biologiske mangfoldet i forskjellige skogstyper rundt om i landet. *Buxbaumia viridis* er en interessant art som tidligere kun er kjent fra 46 lokaliteter i 9 fylker, de fleste funnene er fra det sentrale østlandsområdet, foruten to funn i Nord-Trøndelag. I løpet av sommeren ble denne arten funnet på to lokaliteter i forbindelse med NISK-prosjektet.

Buxbaumia viridis er satt i kategorien V (sårbar) på den europeiske rødlisten (ECCB 1995), og har et boreonemoralt utbredelsesmønster. Arten er sterkt knyttet til råtnende ved, men kan også finnes på humus i gunstige områder. Det som gjør denne arten så besynderlig er at gametofyttgenerasjonen er sterkt redusert, og som oftest er det kun sporofytten som kan påvises i felt. Den er til gjengjeld stor og lett gjenkjennelig, men kan muligens forveksles med sin slektning *B. aphylla* brunsko, men både økologi og utseende er forskjellig. Hvis man har sett begge artene er det ikke vanskelig å skille mellom dem, som er de eneste representantene for denne slekta i Europa. Etter 1950 er det fra før bare fem kjente funn av *B. viridis* i Norge, og de fleste funnene er fra før århundreskiftet (Frisvoll og Blom 1997).

De to nye lokalitetene for *B. viridis* ligger i Buskerud fylke og funnene ble gjort av Ingo Holst og Niklas Lönnell (Gudbrandssæterfjell, sør for Strandbråten i Sigdal kommune) og Hans H. Blom, Kristian Hassel, Geir Løe og Tommy Prestø (Oppkuven i Ringerike kommune).

Lokaliteten på Oppkuven ligger på 600 meter over havet, og er det høyeste stedet *B. viridis* er funnet i Norge. Her ble det funnet bare tre sporofytter, og derfor ble det ikke tatt noen kollekt på grunn av faren for å påvirke populasjonen for sterkt. Imidlertid ble det tatt flere fotografier av sporofyttene (K. Hassel og T. Prestø, priv.). Området hvor funnet ble gjort var en åpen, hogstpåvirket granskog (plantefelt, hogstklasse 3), hvor det lå igjen noen grove stokker. Gran-

skogen var relativ rik, med innslag av høgstauder. Sporofyttene vokste på en råttten stamme sammen med arter som *Calypogeia integristipula*, *Cephalozia bicuspidata*, *C. lunulifolia*, *Jungermannia leiantha*, *Lophozia ciliata*, *L. longidens*, *L. longiflora*, *L. silvicola*, *Ptilidium ciliare*, *Dicranum fuscescens*, *D. scoparium*, *Sanionia uncinata* og *Tetraphis pellucida*.

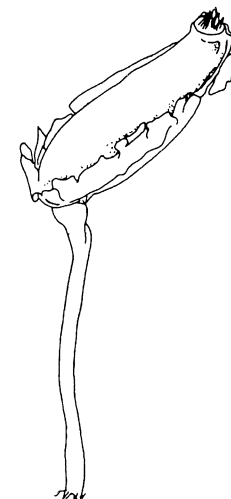
I Sigdal ble det funnet 15-20 sporofytter av *B. viridis* i fire (av nesten 200 undersøkte) ruter på 50x50 meter. I dette området dominerer furuskog, og arten ble funnet på stammer, stubber og humus i både ung og eldre skog (N. Lönnell, pers. med.).

Medregnet disse nye funnene er *B. viridis* nå kjent fra 48 lokaliteter i Norge. De fleste funnene er gamle, og endel er antagelig utgått på grunn av intensivering av skogbruket. Fra før av har arten en status som DD (Data Deficient) på den norske rødlista (Frisvoll & Blom 1997), og de nye funnene gir strengt tatt ingen grunn til å forandre artens status. Det at *B. viridis* nå har blitt funnet på nye lokaliteter tror jeg kommer som en følge av økt bryologisk aktivitet, og ikke at arten har blitt vanligere. Men det kan ikke utelukkes at *B. viridis* er i spredning som følge av endringer i klimatiske forhold eller f. eks. økt nitrogenavsetning, som man tror kan være gunstig for arten (K. Wiklund, pers. med.).

Takk til prosjektet "Miljøregistrering i skog" (<http://www.nisk.no/MiS/default.htm>) ved Norsk Institutt for Skogforskning (NISK) som er finansiert av Norges Landbruksdepartement.

Referanser

- European Committee for Conservation of Bryophytes (ECCB). 1995. Red Data Book of European bryophytes. ECCB, Trondheim.
Frisvoll, A. A. & Blom, H. H. 1997. Trua moser i Norge med Svalbard. Førebelses faktaark. Norges teknisk-vitenskaplige universitet, Vitenskapsmuseet, Trondheim. Bot. Not. 3: 1–170.

Stora Dyngdalen - bättre än det låter

Kristoffer Hylander

Landskapsekologigruppen, Institutionen för Ekologi och geovetenskap, Umeå
Universitet, 901 87 Umeå, kristoffer.hyllander@ekbot.umu.se

Abstract. The bryophyte flora of a small canjon in the province of Jämtland is described briefly. Among other species, *Hygrohypnum norvegicum* (Schimp.) Amann, *Plagiothecium latebricola* Schimp., *Tetradontium ovatum* (Funck) Schwaegr., and *T. repandum* (Funck) Schwaegr. were found.

Östligaste Jämtland, smal dalgång med lodytor på båda sidorna, liten källbäck som flyter fram i dalbotten och relativt gott om lågor - kan det bli bättre om man är bryolog? Det var därför med stor förväntan och lite högre puls än normalt som jag systematiskt började inventera min provyta*. Mina förväntningar kom inte på skam!

Jag började med att undersöka några stockar som lagts ihop men glömts för flera 10-tals år sedan. Här växte rikligt med purpurmylia *Mylia taylorii*, späd trådmossa *Cephalozia leucantha* och en hel del vedsäckmossa *Calypogeia suecica*. Vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum* var vanlig och växte t.o.m. på en smal pinne som stack ut i luften en och en halv meter över markytan, vilket tyder på ett fuktigt mikroklimat. Andra vedlevande arter som fanns i området var liten hornflikmossa *Lophozia ascendens*, sågskapania *Scapania umbrosa*, fingerbålmossa *Ricardia palmata*, krusflikmossa *Lohozia incisa* och vedflikmossa *Lophozia longiflora*. Flera av de vedlevande specialisterna frodades på många lågor i området.

I skrevor på lodytorna växte rikligt med stor äppelmossa *Bartramia halleriana* och skogstimmia *Timmia austriaca*. Här och var fanns lapprattmossa *Amphidium lapponicum*, uddstjärnmossa *Mnium marginatum* och långhalsnicka *Pohlia longicolla* och på ett stort fristående block växte rikligt med liten

*Provytan ingår som en referens i ett forskningsprojekt på Umeå universitet, som handlar om att utvärdera skogsbrukseffekter utmed bäckar. SCA som är markvärdar för projektet tipsade mig om lokalen.

revmossa *Bazzania tricenata*. På en väl skuggad lodyta bland bergveckmossa *Diplophyllum taxifolium* och mörk flikmossa *Lophozia sudetica* hittade jag en mycket liten mossasom som var hårt fastvuxen. Jag samlade även in en annan kollekt av något liknande från en skrev i bergväggen en bit därifrån. När kollekterna synats med avseende på bland annat förekomst av groddskott och storleken på sporena kunde jag konstatera att jag funnit de båda arterna svart knappålmossa *Tetradontium repandum* och sydlig knappålmossa *T. ovatum*. Den första är främst knuten till fjälltrakterna och den andra finns sällsynt från Småland till Lule lappmark.

Utmed den lilla bäcken växte bland annat bandbryum *Bryum weigeli* och rikligt med stor rundmossa *Rhizomnium magnifolium*. På inte fullt så blöta ställen utmed bäckstranden hittades några tuvor med nordstjärnmossa *Mnium ambiguum*. Där det fanns några block i bäcken blev artrikedomen större och här hittade jag några bestånd av den ljusgröna skvalpmossan *Dichodontium pellucidum*. På flera små block fann jag en späd pleurokarp som jag inte kände igen. Det visade sig vara den mycket sällsynta arten norsk bäckmossa *Hygrohypnum norvegicum*, som bara är känd från ett tiotal lokaler i Sverige (Hedenäs 1998).

Under ett rotben nära bäcken hittade jag en liten fläck av alsidenmossa *Plagiothecium latebricola*. Den är spridd i södra Sverige men har bara ett tidigare fynd norr om Uppland, nämligen i Västerbotten (Hylander 1998). Det var ont om vitmossor, men en bit upp från dalbotten hittades kantvitmossa *Sphagnum quinquefarium*. Asp och sälg förekom med några stammar var i den annars grandominerade skogen. På sälgarna växte rikligt med bladlavar (t.ex. lunglav *Lobaria pulmonaria*, skrovellav *Lobaria scrobiculata* och olika arter av njurlavar *Nephroma*) och på en asp hittades asphättemossa *Orthotrichum gymnostomum*.

Det finns säkert mer att upptäcka i Stora Dyngdalen och ett par liknande dalar i närheten, även om just den sträckan på 50 meter som beskrivits ovan är ganska välgenomgången!

Lokalbeskrivning

Jämtland, Bräcke s:n, Stora Dyngdalen 1,2 km VSV om Öretjärnen, djup smal dalgång i väst-östlig riktning, RN 69677 x 14852, Fältbesökt 22 aug 1998.

Citerad litteratur

- Hylander, K. 1997: Alsidenmossa (*Plagiothecium latebricola*) funnen på en utpostlokal i Västerbotten. *Myrinia* 7 (2), 53
Hedenäs, L. 1998: *Hygrohypnum norvegicum*, norsk bäckmossa, [i Hallingbäck, T. (red.) 1998: Rödlistade mossor i Sverige - Artfakta.] ArtDatabanken, SLU, Uppsala

Svenska mossor beroende av död ved

Håkan Hytteborn¹, Lars Söderström¹ & Lars Hedenäs²

¹Botanisk Institut, Norges teknisk Naturvitenskaplige Universitet, N-7491 Trondheim, ²Naturhistoriska Riksmuseet, Sekt. för Kryptogambotani, Box 50007, S-104 05 Stockholm, Sweden

Abstract: The boreal bryophytes in Sweden depending on decaying wood are listed.

Hur stor del av den svenska boreala mossfloran är beroende av död ved? Eftersom död ved är ett försvinnande substrat i dagens skogar, och många rödlistade arter är mer eller mindre beroende av veden, så är frågan berättigad. Vi har försökt identifiera de svenska arterna och klassat dem i tre kategorier, arter som nästan helt är beroende av död ved (***), arter som mestadels förekommer på död ved men som kan förekomma även på andra substrat (**), och arter som regelbundet förekommer på död ved (*). Arter som i vissa lägen förekommer på död ved, men där veden i sig inte är något substrat utan där förnan ovanpå veden är viktigare, har inte klassats. Exempel på sådana arter är kammossa *Ptilium crista-castrensis* och väggmossa *Pleurozium schreberi*. Inte heller arter som växer på död ved i bäckar, t. ex. näckmossor *Fontinalis*-arter, har vi med.

I nedanstående tabell återfinns 79 arter (46 levermossor och 33 bladmossor). Med tanke på att det finns tre gånger så många blad- som levermossor visar detta på att en mycket större andel av levermossfloran behöver veden. Detta gäller även i de tre kategorierna där det finns 10 levermossor och 6 bladmossor med ***, 18 resp. 7 med ** och 18 resp. 20 med *.

Hepatics

<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	***	<i>Lophozia ascendens</i>	***
<i>Anastrophyllum michauxii</i>	*	<i>Lophozia ciliata</i>	***
<i>Anastrophyllum minutum</i>	*	<i>Lophozia incisa</i>	**
<i>Barbilophozia attenuata</i>	*	<i>Lophozia longidens</i>	**
<i>Blepharostoma trichophyllum</i>	**	<i>Lophozia longiflora</i>	**
<i>Calypogeia azurea</i>	*	<i>Lophozia silvicola</i>	*
<i>Calypogeia integristipula</i>	**	<i>Lophozia ventricosa</i>	*
<i>Calypogeia neesiana</i>	**	<i>Mylia anomala</i>	*
<i>Calypogeia suecica</i>	***	<i>Mylia taylorii</i>	**
<i>Cephalozia affinis</i>	**	<i>Nowellia curvifolia</i>	***
<i>Cephalozia bicuspidata</i>	*	<i>Odontoschisma denudatum</i>	**
<i>Cephalozia catenulata</i>	***	<i>Odontoschisma elongatum</i>	*
<i>Cephalozia leucantha</i>	*	<i>Plagiochila porelloides</i>	*
<i>Cephalozia lunulifolia</i>	**	<i>Ptilidium pulcherrimum</i>	**
<i>Cephalozia macounii</i>	***	<i>Riccardia latifrons</i>	**
<i>Cephalozia pleniceps</i>	*	<i>Riccardia palmata</i>	***
<i>Cephaloziella elegans</i>	*	<i>Scapania apiculata</i>	***
<i>Cephaloziella rubella</i>	*	<i>Scapania massalongi</i>	***
<i>Chiloscyphus profundus</i>	**	<i>Scapania mucronata</i>	*
<i>Geocalyx graveolens</i>	**	<i>Scapania umbrosa</i>	**
<i>Harpanthus scutatus</i>	**	<i>Tritomaria exsecta</i>	*
<i>Jamesoniella autumnalis</i>	*	<i>Tritomaria exsectiformis</i>	**
<i>Lepidozia reptans</i>	**	<i>Tritomaria quinquedentata</i>	*

Musci

<i>Amblystegium radicale</i>	*	<i>Herzogiella seligeri</i>	***
<i>Amblystegium serpens</i>	*	<i>Herzogiella striatella</i>	*
<i>Amblystegium subtile</i>	*	<i>Herzogiella turfacea</i>	**
<i>Aulacomnium androgynum</i>	***	<i>Hypnum pallescens</i>	*
<i>Brachythecium oedipodium</i>	*	<i>Orthodontium lineare</i>	***
<i>Brachythecium reflexum</i>	*	<i>Oncophorus wahlenbergii</i>	*
<i>Brachythecium salebrosum</i>	*	<i>Plagiothecium denticulatum</i>	*
<i>Brachythecium starkei</i>	*	<i>Plagiothecium laetum</i>	**
<i>Brachythecium velutinum</i>	*	<i>Plagiothecium latebricola</i>	**
<i>Buxbaumia viridis</i>	***	<i>Plagiothecium ruthei</i>	*
<i>Callicladium haldanianum</i>	**	<i>Platygyrium repens</i>	*
<i>Campylophyllum sommerfeltii</i>	*	<i>Pohlia cruda</i>	*
<i>Dicranum flagellare</i>	***	<i>Pohlia nutans</i>	*
<i>Dicranum fragillifolium</i>	**	<i>Sanionia uncinata</i>	*
<i>Dicranum fuscescens</i>	*	<i>Tayloria tenuis</i>	**
<i>Dicranum montanum</i>	**	<i>Tetraphis pellucida</i>	***
<i>Fissidens gymnandrus</i>	*		

Gamla torvtag - vitmossornas ruderatmarker

Urban Gunnarsson och Sebastian Sundberg

Växtbiologiska institutionen, Uppsala Universitet, Villavägen 14, 75236 Uppsala

Abstract: During the summers 1996-97 we visited three mires, in the western parts of the province of Uppland, that were formerly used for peat milling and were abandoned 30 to 50 years ago. We found two *Sphagnum* species new to the province, *S. molle* and *S. aongstroemii*, as well as a few other *Sphagnum* rare in this part of Sweden. Peat pits seem to be a forgotten environment among bryologists, and there are probably still many interesting discoveries to be made in these environments, probably at first hand concerning peat mosses, *Splachnum* spp. and, possibly, liverworts.

I södra Sverige bedrevs det relativt småskalig torvtäkt på många större myrar under första halvan av seklet, ofta i regi av lokala torvföreningar med närliggande markägare inblandade. Denna småskaliga torvbrytning upphörde omkring 1950 p.g.a. bristande lönsamhet. Torven från mossar användes framförallt som strötorv i ladugårdar (i stället för halm) och som jordförbättringsmedel, medan den mer höghumifierade kärrtorven ofta användes som bränsle. De äldre torvtagen syns ofta som långsmala strukturer på ekonomiska kartor och flygbilder, vilket gör det lätt för en observant kartläsare att lokalisera dem i terrängen. Torvbrytningen skedde som regel i långa parallella gravar. Däremellan lämnades strängar som utnyttjades för torkning och transport av torven. Dessa strängar är betydligt torrare än gravarna och hyser idag oftast en hedartad vegetation dominerad av ljungväxter (*Ericaceae* spp.), relativt högvuxen tall och glasbjörk, med endast fläckvisa förekomster av *Sphagnum*. Här finns i vissa torvtag ruiner av gamla torklador, där torven förvarades tills den kördes till gårdarna. Torven bröts i regel ned till ungefär en meters djup med spade, vilket skiljer dessa torvtag från moderna tag där torven bryts betydligt djupare och över större, sammanhängande ytor med stora maskiner.

Under somrarna 1996-97 besökte vi tre torvtag i västra Uppland: Spängermossen och Lilla mossen NV resp. V Järlåsa, samt Gäddebjörkssjön, N Tärnsjö.

Spängermossen (besökt 4 juli -96 och 31 juli -97) dominerades av torvgravar av fattigkärrskaraktär (pH 4,6-4,75), där man bröt energitorv mellan 1915 och 1947. Vi fann totalt 13 vitmossarter under ca tre timmar, varav en fläck med *Sphagnum lindbergii* och sparsamt med, den i Uppland ovanliga, *S. pulchrum* var det mest uppseendeväckande. Annars dominerade arter som *S. fallax*, *S. angustifolium*, *S. riparium* och *S. cuspidatum* i de blötare delarna, medan *S. magellanicum*, *S. fuscum* och *S. fimbriatum* var vanligast i tuvorna och längs

kanterna av gravarna. I detta torvtag hade vitmossorna brett ut sig till en nästan heltäckande matta. Komossa (*Splachnum ampullaceum*) hittades på ett par ställen och här och var växte ovanligt rikligt med myggblomster (*Hammarbya paludosa*) samt ett exemplar av granbräken (*Dryopteris cristata*) i kanten av en grav.

Torvgravarna i Lilla mossen utnyttjades för energitorvproduktion under åren 1915-45. Mätningar av pH (4,2-4,3) och artsammansättningen avslöjade att även dessa gravar hade en tydlig influens av fastmarksvatten. Gravarna var betydligt torrare än i Spängermossen under vårt besök den 31 juli -97 och *Sphagnum*-täcket var därför mer sparsamt. Ändå hittade vi en hel del intressanta arter bland de totalt 16 noterade vitmossarterna, under ca en timmes letande. Självklart fanns goda förekomster av den notoriska torvtagsmossan *S. lindbergii* (se Sjörs 1949, Lönnell m.fl. 1998). Dessutom hittade vi ett par intilliggande tuvor med fertil *S. molle* och i närheten *S. compactum*. Fyndet av *S. molle* är det första i Uppland. Arten har ett mycket kompakt växtsätt, liksom *S. compactum*, vilket möjliggör att den kan växa i periodvis torra miljöer. Dominerande arter var annars *S. magellanicum*, *S. papillosum*, *S. rubellum*, *S. capillifolium* och *S. fuscum*, medan de blött växande arterna var mer sparsamma. Några förekomster av *S. subnitens* hittades även, bl.a. tillsammans med småsileshår (*Drosera intermedia*), snip (*Trichophorum hudsonianus*) och vitag (*Rhynchospora alba*), indikerande något rikare (högre pH) förhållanden än i resten av torvgravarna.

Torvgravarna i Gäddebjörkssjön besöktes 15 augusti. Torven bröts från 1933 fram till mitten av 1960-talet för torvströproduktion och stora delar av mossen berördes av brytningen. Fortfarande fanns en gammal banvall kvar, där torven transporterades ut på räls. De centralt belägna torvgravarna var rent ombrotrofa, dvs. av mossekaraktär (pH 3,6-3,7), medan de längs kanterna hade fattigkärrskaraktär (pH 4,1-4,4). Ganska snart hittade vi en stor "matta" av den sent beskrivna *S. isoviitae* i en sådan svagt minerotrof grav och i en intilliggande grav hittades en kvadratmeter-stor tuva med fertil *S. subfulvum* (sällsynt art i Uppland). Senare fann vi även en mindre förekomst med *S. aongstroemii* (ny art för Uppland), växande i en tuvullstuva i en ombrotrof del av en torvgrav. *Sphagnum lindbergii* var vanlig i såväl ombrotrofa som minerotrofa torvgravar. Totalt hittade vi 22 vitmossarter i Gäddebjörkssjöns torvgravar, varav 15 i ombrotrofa och 17 i minerotrofa gravar. Anmärkningsvärt är att det i ombrotrofa gravar ofta finns mindre förekomster av kärrarter, som *S. fallax*, *S. fimbriatum*, *S. papillosum* och *S. riparium*, samt att skogsvitmossorna *S. capillifolium*, *S. girgensohnii* och *S. russowii* verkar vara betydligt vanligare i torvgravar än i motsvarande öppna, men ostörda myrar. Av samtliga ovanligare arter finns kollekt insamlade.

Vid dessa två tillfällen täckte vi endast en bråkdel av torvtäkterna i Uppland och ändå noterades ett antal intressanta fynd. Notabelt är att en förhållandevis stor andel (jämfört med ostörda myrar) av de arter som hittats i torvtagen är monoika (har både hanliga och honliga könsorgan på samma planta; *S. lindbergii*, *S. fimbriatum*, *S. compactum*, *S. molle*, *S. capillifolium*, *S. subfulvum*, *S. subnitens*, *S. squarrosus* och *S. tenellum*; se Cronberg 1992). De kan därigenom troligen producera sporofyter genom självbefruktnings, vilket kan vara en

trolig förklaring till att de ofta är sporbärande. Denna egenskap kan vara effektiv för relativt snabb fortsatt kolonisation i ett område där arterna väl har etablerat sig. Flera av de monoika arterna verkar vara särskilt väl anpassade till att kolonisera och växa på störda våtmarker, som exempelvis gamla torvtag, och är därmed det närmaste man kan komma ruderalarter bland vitmossorna. *Sphagnum lindbergii* är kanske den art som utmärker sig mest i ombrotrofa torvgravar (se Lönnell m.fl. 1998), medan det i mer minerotrofa gravar främst är *S. riparium* (dock en dioik art), då dessa båda arter är relativt sällsynta i ostörda myrar i Uppland, men vanliga i torvgravarna.

Vad är det som gör torvtagen till intressanta *Sphagnum*-miljöer? Den bara torven är fri från andra, potentiellt konkurrerande, mossor och kärlväxter, vilket innebär en fri yta för nyetablering från sporer eller fragment. Nyetableringen är dock sannolikt ej lätt i den oftast ogästvänliga bara torven, som ofta är uttorkad och har kraftiga temperaturvariationer. Dessutom har fuktiga, bara torvtytor ofta ett lager av alger, vilket kan vara hämmande för vitmossetableringen (se Økland 1990). De flesta etableringar av *Sphagnum* verkar därför ske vid tuvullstuvor eller från kanterna av torvgravarna, vilka då som fungerar kolonisationskärnor och som erbjuder skydd mot uttorkning och kraftiga temperaturväxlingar i början av etableringsfasen. När väl skotten etablerats behöver de ej konkurrera med andra mossor eller kärlväxter, vilket gör att mer konkurrenssvaga arter kan finnas, åtminstone under en viss tid. Etableringen gynnas troligtvis även av att torvgravarna tillförs näring från nedbrytande torv i de uttorkade strängarna och från växtförna. Fynden av flera av arterna (särskilt *S. lindbergii*, *S. molle* och *S. aongstroemii*) indikerar att långdistansspridning av sporer kan vara viktig för de gamla torvgravarnas vitmossflora. I den gamla typen av strängtorvtag verkar det vara lättare att återfå ett vitmosstäckte än i de moderna torvtagen, där torven skördas över stora homogena ytor med stora vattenståndsamplituder och periodvis uttorkning som följd. Trots detta är stora delar av de gamla strängtorvtagen (främst i torrare torvgravar) fortfarande utan vegetation efter mer än 50 år.

Torvtag är helt artificiella ekosystem (de har ingen motsvarighet i naturliga miljöer), detta ger en möjlighet att jämföra dem med naturliga, relativt ostörda myrar. Den mest likartade naturliga störningen i vårt land skulle kunna vara bränder på myrar, men de är idag ytterst sällsynta. Intressanta ekologiska processer som etablering och konkurrens mellan mossarter, succession från bar torv till heltäckande torvproducerande mossmattor skulle med fördel kunna studeras i dessa system. Besök i gamla torvtag runt omkring i landet skulle kunna utvidga utbredningsområdet för flera vitmossarter, och kanske även för *Splachnum*-arter och levermossor.

Referenser

- Cronberg, N. 1992. Reproductive biology of *Sphagnum. Lindbergia* 17: 69-82.
 Lönnell, N., Sundberg, S. & Gunnarsson, U. 1998. Björnvitmossa *Sphagnum lindbergii* i Södermanland och Uppland. *Myrinia* 8: 12-14.
 Sjörs, H. 1949. Om *Sphagnum lindbergii* i södra delen av Sverige. *Svensk Botanisk Tidskrift* 43: 568-585.
 Økland, R. H. 1990. Regional variation in SE Fennoscandian mire vegetation. *Nordic Journal of Botany* 10: 285-310.

Tabell 1. *Sphagnum*-arter funna i de tre besökta torvtagen 1996-97. Täckningsgraderna innebär 1 = <0.8%, 2 = 0.8-4%, 3 = 4-20%, 4 = >20%. Arterna ovan den streckade linjen är sådana arter som normalt återfinns på mosseplanet på orörda mossar i Uppland.

Koordinater	Torvtag			
	Gäddsjömossen		Lilla mossen	Spångermossen
	Ombrotrof del 60°11'N, 16°55'E 3.6-3.7	Minerotrof del 60°11'N, 16°55'E 4.1-4.4	Ombro-/minerotrof 59°53'N, 17°11'E 4.2-4.3	Minerotrof 59°54'N, 17°11'E 4.6-4.7
pH				
<u>Mossearter</u>				
<i>S. angustifolium</i>	2	2	2	3
<i>S. balticum</i>	2		2	
<i>S. cuspidatum</i>	4	3	2	3
<i>S. fuscum</i>	3	2	3	3
<i>S. magellanicum</i>	2	2	4	3
<i>S. majus</i>		2		1
<i>S. rubellum</i>	3	3	3	
<i>S. tenellum</i>	3		2	
<i>S. lindbergii</i>	4	3	3	1
<u>Skogsarter</u>				
<i>S. capillifolium</i>	1		3	
<i>S. girgensohnii</i>			2	
<i>S. russowii</i>	2	2	2	2
<u>Kärrarter</u>				
<i>S. aongstroemii</i>	1			
<i>S. compactum</i>			1	
<i>S. fallax</i>	2	3	2	4
<i>S. fimbriatum</i>		3		2
<i>S. flexuosum</i>				2
<i>S. isoviitae</i>		2		
<i>S. molle</i>			1	
<i>S. papillosum</i>	2	2	3	1
<i>S. pulchrum</i>				2
<i>S. riparium</i>	2	3		3
<i>S. squarrosum</i>		2		
<i>S. subfulvum</i>		1		
<i>S. subnitens</i>		1	2	
<i>S. teres</i>		1		

Släktet *Lescurea* B. S. G. i Norden

Lars Hedenäs

Naturhistoriska Riksmuseet, Sekt. för Kryptogambotani, Box 50007, S-104 05
Stockholm, Sweden

Abstract: This article presents an overview of the five species of *Lescurea* in northern Europe.

I den artikelserie som inleddes med släktet *Orthothecium* (Hedenäs 1998) följer här en motsvarande översikt över släktet *Lescurea* i Norden. Detta släkte består av fem arter som man oftast hittar i norra delen av området, och speciellt vanliga är de i fjällkedjan. De flesta arterna känns igen som en *Lescurea* redan i fält på att plantorna är matta, ofta har svagt bågböjda grenar, och längsveckade blad. Storleken varierar från relativt små till ganska stora plantor, beroende på art och växtplats. Bladen är alltså längsveckade, och har en lång enkel nerv, samt har ofta bladceller med papiller eller utskjutande cellhörn. Bashörnscellerna är bredare än långa till kort rektangulära, små, och bildar tydliga bashörnsgrupper som hos flera arter följer bladkanten en bit uppåt. Bra bilder på arterna finns i Nyholm (1960). Släktet hör antagligen hemma bland den grupp av familjer som innefattar bland andra Brachytheciaceae, Hylocomiaceae och Ctenidiaceae.

Nyckel till Nordens *Lescurea*-arter

1. Celler i bladmittens korta, 6,0–19,5 µm långa, med en stor central papill. 1. *L. patens*
1. Celler i bladmittens korta eller långa, släta eller med utskjutande cellhörn. 2
2. Celler i bladmittens korta, 7,5–21,0 µm långa, ofta oregelbundna. 2. *L. incurvata*
2. Celler i bladmittens längre, 18,0–66,0 µm långa, regelbundna. 3
3. Sporkapsel ± krökt och lutande. Stora eller medelstora, matta plantor med breda, kraftigt längsveckade blad. 4
3. Sporkapsel symmetrisk och upprät. Små, glänsande plantor med smalare, mindre kraftigt längsveckade blad. 5. *L. saxicola*
4. Celler i bladmittens 18,0–45,0 µm långa, med utskjutande cellhörn; basala bladcellerna med otydliga porer; bashörnsgruppen följer bladkanten uppåt. 3. *L. radicata*
4. Celler i bladmittens 27,0–66,0 µm långa, släta; basala bladcellerna med tydliga porer; bashörnsgruppen följer normalt inte bladkanten uppåt. 4. *L. plicata*

1. *L. patens* (Lindb.) H. Arn. & C. Jens.

Lescurea patens känns lätt igen på sina korta, oregelbundna bladceller med en central papill på både över- och undersidan. Artens skott är oregelbundet förgrenade och växer i lösa mörkgröna eller brunglöna mattor. Man hittar den på klippor, normalt i rikare områden, spritt men sällsynt i både låglandet och i fjällen, upp till lågalpina regionen.

Sverige: Småland, Västergötland, Östergötland, Dalsland, Dalarna, Härjedale, Jämtland, Lule Lappmark, Torne Lappmark. Norge: Östfold-Finmark. Finland: Alandia. Island. Färöarna.

2. *L. incurvata* (Hedw.) Lawt.

Denna art varierar en del i storlek, och skotten kan vara både späda och grova. Större exemplar kan förväxlas med *L. radicata*, och skillnaderna mellan dessa arter behandlas under den senare. Artens skott är oregelbundet förgrenade och bildar gröna, brunglöna eller gulgröna mattor. Den växer på relativt torr kalkrik jord, stenar och klippor, och är relativt vanlig i fjälltrakterna, där man hittar den upp till lågalpina regionen. I låglandet är *L. incurvata* sällsynt.

Sverige: Småland, Dalsland, Värmland, Uppland, Dalarna-Torne Lappmark. Norge: Akershus-Finmark. Finland: Alandia, Karelia borealis, Tavastia australis, Ostrobothnia kajanaensis, Kuusamo, Lapponia kemensis, Lapponia enontekiensis Island. Svalbard.

3. *L. radicata* (Mitt.) Mönk.

Lescurea radicata varierar en hel del i storlek, och stora fågrenade exemplar har ibland kallats var. *denudata* (Kindb.) Lawt. Alla övergångar tycks dock finnas mellan de senare och 'typiska' exemplar. *Lescurea radicata* kan förväxlas med *L. incurvata*, men har mer långspetsade blad och längre, mer regelbundna celler i bladskivans mitt. Dessutom är cellhörnen i genomsnitt mindre utskjutande och nerven mindre sträv på ryggsidan hos *L. radicata* än hos *L. incurvata*. Arten är oregelbundet förgrenad och bildar mjuka, gröna, blekgröna eller gulaktiga mattor. Man hittar den på relativt fuktiga och mer eller mindre kalkhaltiga substrat, som jord, stenar och klippor, från skogsregionen till fjällens lågalpina zon. I låglandet är arten dock sällsynt.

Sverige: Dalsland, Värmland, Gästrikland, Medelpad, Ångermanland, Västerbotten, Norrbotten, Dalarna-Torne Lappmark. Norge: Större delen av landet. Finland: Alandia, Savonia australis, Ostrobothnia australis, Ostrobothnia borealis, Savonia borealis, Karelia borealis, Ostrobothnia kajanaensis, Kuusamo, Lapponia kemensis, Lapponia enontekiensis Island.

4. *L. plicata* (Web. & Mohr) Broth.

Denna art har de längsta bladcellerna i släktet, och cellhörnen är inte utskjutande. Vidare följer bashörnsgruppen normalt inte bladkanten uppåt som hos släktets andra arter. Arten är också storvuxen, oregelbundet förgrenad, och växer i mjuka, mörkt gröna, gulaktigt eller brunaktigt gröna mattor. Den växer på kalkgrund, på jord och plana klippor. Arten verkar gynnad av bete. *Lescurea plicata* hittas i de subalpina och lågalpina zonerna i fjällen.

Sverige: Härjedalen-Torne Lappmark. *Norge:* Hordaland, Sogn og Fjordane, Sör-Trøndelag, Nordland-Finmark. *Finland:* Lapponia enontekiensis, Lapponia inariensis.

5. *L. saxicola* (B. S. G.) Milde

Små glänsande plantor med smalare och mindre kraftigt längsveckade blad än hos de andra arterna i släktet. *Lescurea saxicola* är även mer regelbundet fjädergrenig, och växer tilltryckt eller upprätt, i gulaktigt eller brunaktigt gröna och något glänsande mattor. Man hittar den på klippor och stenar, sällan på jord, vanligen i något rikare miljöer, i huvudsak i fjällkedjans, i lågalpina till nedre delen av högalpina zonen.

Sverige: Dalarna, Västerbotten, Härjedalen-Torne Lappmark. *Norge:* Akershus, Telemark, Opland, Sör-Trøndelag, Nordland-Finmark. *Finland:* Karelia borealis, Ostrobotnia kajanensis, Ostrobotnia borealis-Lapponia inarense. *Island.*

Citerad litteratur

Hedenäs, L. 1998. Släktet *Orthothecium* B. S. G. i Norden. *Myrinia* 8: 1-3.
Nyholm, E. 1960. Illustrated moss flora of Fennoscandia. II. Musci. Fasc. 4. Lund.

Myrinia 9 (1), 19-24 (1999)

Bryologiska Notiser

Henrik Weibull

Blodstensvägen 14, 752 58 Uppsala

Abstract: *Floristic reports from Sweden. The following are reported for the first time from a province: Bryum argenteum (Pite Lappmark), Mnium thomsonii (Småland) and Pogonatum dentatum (Västmanland).*

Här publiceras fynd och lokaluppgifter för sådana arter som ni tror är intressanta för en större läsekrets. Det är inte meningen att det bara skall finnas plats för de allra mest sällsynta arterna. Till exempel är silverbryum (*Bryum argenteum*) med denna gång! Det finns stora regionala variationer i arternas utbredning som kan vara nog så intressanta att få kläm på. Kompletteringar till utbredningskartorna i 'Distribution maps of bryophytes in northwestern Europe' (Söderström (ed.) 1995, 1996 och 1998) är särskilt välkomna! Då en art anges som ny för en floraprovins är det ett tillägg till Söderström (ed.) (1995, 1996 och 1998) om inget annat anges, viss reservation ges för notiser i annan litteratur.

Ni som däremot tycker att ni skulle vilja göra något mer av era fynd än att bara skicka dem hit till denna spalt, gör slag i saken och skriv en egen artikel!

För att underlätta arbetet med notiserna skulle jag vilja att de innehåller följande uppgifter:

Landskap, socken, kort text för att hitta till lokalen, substrat, (koordinater, gärna i rikets nät, RN), datum för insamling, insamlare, (eventuell kontrollbestämning av någon).

Lägg helst in åtminstone en del av din insamling i Naturhistoriska Riksmuseets herbarium. Publicerade fynd borde alltid vara vara belagda i ett offentligt herbarium, för att därmed vara lätt tillgängliga för forskare och andra intresserade. Speciellt gäller detta förstås problematiska taxa, mindre vanliga arter, och arter där det är fråga om första fyndet i en floraprovins. Publicerade fynd där man inte kan spåra materialet finns det redan allt för gott om, och värdet av sådana rapporter är förstås dubiöst.

Skicka dina uppgifter till, Niklas Lönnell (OBS ny ansvarig!), Pontonjärg. 49 IV, 112 37 Stockholm, Niklas.Lonnell@swipnet.se

Rödlistade arter (enligt Aronsson m fl. 1995) är markerade med hotkategori efter arten (akut hotad, sårbar, sällsynt och hänsynskrävande).

Levermossor

Cladopodiella francisci, röd stolonmossa

- Närke, Kil sn., Stora Dammsjön, södra stranden, torvhaltig sandjord med källpåverkan, gemmae, 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4234 (priv. herb.)

Frullania bolanderi, pälsfrullania (Akut hotad)

- Värmland, Brattfors sn., Lungälvsvravin, Djupadalen, epifyt på skadad gråal, groddkorn, 1998.08.16, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4280 (S). Arten återfanns på tre träd.

Frullania oakesiana, värmlandsfrullania (Akut hotad)

- Värmland, Brattfors sn., Lungälvsvravin, Djupadalen, epifyt på gråal, c.fr., 1998.08.16, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4268 (S). Arten återfanns på knappt 10 träd.

Scapania gymnostomophila, grottskapania

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Tornehamn, stupet nedom tunneln, c. fr., 1997-07-22, G. Kristensson (priv. herb.)

Bladmossor

Amblystegium tenax, sipperkrypmossa

- Skåne, Gudmundtorp sn., Rövarekulan, på sten i bäck, 1998.06.07, O. Holst & G. Kristensson (priv. herb.)

Amphidium mougeotii, kuddtrattmossa

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Ö Låktajåkka, 790 möh, 1997-07-20, G. Kristensson (priv. herb.)
- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Björkliden, Silverfallet, 360 möh, 1997-07-21, G. Kristensson (priv. herb.)

Andreaea blyttii, fjällsotmossa

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Kebnekaise, 1950 möh, 1997-07-12, G. Kristensson (priv. herb.)

Andreaea rupestris, sotmossa

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Kebnekaise, 1950 möh, c. fr., 1997-07-12, G. Kristensson (priv. herb.)

Anoetangium aestivum, kompaktmossa

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Tornehamn, stupet nedom tunneln, 1997-07-22, G. Kristensson (priv. herb.)

Blindia caespiticia, skifferblindia

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Ovan Kopparåsen, 700 möh, c. fr., 1997-07-23, G. Kristensson (priv. herb.)

Bryum argenteum, silverbryum

- Pite lappmark, Arvidsjaur sn., Arvidsjaur, vid busstationen, på parkeringsplats, asfalt/sand, 1998.08.01, O. Holst (priv. herb, S) **Ny för Pite Lappmark!**
- Pite lappmark, Arjeplogs sn., Arjeplog, 200 m Ö kyrkan, på parkeringsplats, asfalt/lera, 1998.08.06, O. Holst (priv. herb)

Campylophyllum halleri, hakspärrmossa

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Tornehamn, stupet nedom tunneln, 1997-07-22, G. Kristensson (priv. herb.)

Ceratodon purpureus, brännmossa

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., STF:s Tarfalastuga, 1170 möh, c. fr., 1997-07-15, G. Kristensson (priv. herb.)

Cinclidium subrotundum, trubbuddmossa

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Tornehamn, stupet nedom tunneln, 1997-07-22, G. Kristensson (priv. herb.)

Cinclidotus fontinaloides, forsmossa (Hänsynskrävande)

- Skåne, Everöd sn., Mjöån, 100 m Ö om bron Ö om Everöd, lövskog, block i åkanten, sparsam, 14 juli 1998, RN 619780 x 139415, Kristoffer Hylander 2389 (S)

Dicranella grevilleana, styv jordmossa

- Västmanland, Viker sn., Sjöändan, ca 150 m S om gården Sjöändan, vid vägen, på sandig jord i slänt, c.fr., 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4261 (priv. herb.)

Dicranella subulata, kloj jordmossa

- Södermanland, Österhaninge sn., Vendelsö Malm, Ragnebergsv. 7, lerig rabatt, c.fr., 1998.03.28, Weibull, H. & Silka 100031 (priv. herb.)
- Västmanland, Viker sn., Sjöändan, ca 150 m S om gården Sjöändan, vid vägen, på sandig jord i slänt, c.fr., 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4261 (priv. herb.)

Dicranum groenlandicum, fjällkvastmossa

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Kebnekaise, Kittelbäcken, 860 möh, 1997-07-11, G. Kristensson (priv. herb.)

Didymodon tophaceus, trubblansmossa (Sällsynt)

- Gotland, Bunge sn., Strå, ca 4 km NV Fårösund, alvarmark, RN 642110 x 168850, 1997.06.08, Helena Gralén, det. Henrik Weibull.

Entosthodon obtusus, hedkoppmossa (Sårbar)

- Närke, Kil sn., Stora Dammsjön, södra stranden, torvhaltig sandjord med källpåverkan, c.fr., 1998.08.05, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4235 (S). Arten återfanns på ett antal fläckar i ett relativt begränsat område på denna tidigare kända lokal.

Fissidens gracilifolius, näckfickmossa

- Västmanland, Viker sn., Sjöändan, ca 100 m NV om gården Sjöändan, lövskog nära sjön, lågt block, c.fr., 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4252 (priv. herb.)

***Grimmia affinis*, nordgrimmia**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Kebnekaise, Kittelbäcken, 860 möh, c. fr., 1997-07-11, G. Kristensson (priv. herb.)

***Grimmia elongata*, brungrimmia**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Kärkevagge, Rissajaure, 815 möh, 1997-07-19, G. Kristensson (priv. herb.)

***Grimmia mollis* (=Hydrogrimmia mollis), vattengrimmia**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Tarfaladalen, Ö-sidan, 970 möh, 1997-07-16, G. Kristensson (priv. herb.)

***Grimmia unicolor*, trubbgrimmia**

- Uppland, Böndkyrka sn., N. Norby gård, på de branta hållarna strax intill gården, c.fr., 1998.06.02, Weibull, H. & Silka 100066 (priv. herb.)

***Hedwigia ciliata* var. *ciliata*, kakmossa**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Tarfaladalen, Ö-sidan, 960 möh, 1997-07-15, G. Kristensson (priv. herb.)

***Hygrohypnum montanum*, späd bäckmossa (Sårbar)**

- Värmland, Gåsborn sn., Mögreven, liten bäck SV om sjön, på block och hållar i bäcken, c.fr., 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4263 (S). Arten återfanns i relativt riklig mängd på denna tidigare kända lokal.

***Kiaeria blyttii*, krusborstmossa**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Tafalasjöns strand, 1160 möh, c. fr., 1997-07-15, G. Kristensson (priv. herb.)

***Kiaeria falcata*, kloborstmossa**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Kebnekaise, 1950 möh, 1997-07-12, G. Kristensson (priv. herb.)

***Mnium thomsonii*, fjällstjärnmossa**

- Småland, Ölmostad sn., Jönköping strand S om Ölabäckens mynning, NV om Öland, strandklippor, sparsam, 28 sept 1997, RN 642750 x 141405, Kristoffer Hylander 2177 (priv. herb), conf Lars Hedenäs (-99) **Ny för Småland!**

***Neckera besseri*, rundfjädermossa (Sårbar)**

- Västmanland, Viker sn., Sjöändan, ca 100 m NV om gården Sjöändan, lövskog nära sjön, på lodyta av stort block, 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4251 (S)
- Västmanland, Viker sn., Sjöändan, mellan gårdarna Sjöändan och Näset, klippor V om vägen, 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4241 (S)

Nils Hakelien har tidigare hittat arten på ett flertal platser i området kring Sjöändan.

***Orthotrichum lyelli*, stor hätttemossa**

- Västmanland, Fellingsbro norra sn., Kåfalla herrgård, lönn, 12 juli 1997, RN 66084x14781, Kristoffer Hylander 2391 (S)

***Orthotrichum pallens*, parkhätttemossa (Hänsynskrävande)**

- Södermanland, Sorunda sn., Fållnäs vikens inre del, V om Goddaga, alkärr, ask, 9 juli 1998, RN 653940 x 161325, Kristoffer Hylander 2390 (S)

***Orthotrichum urnigerum*, filthätttemossa (Hänsynskrävande)**

- Södermanland, Västertälje sn., Korpberget, 200 m NNO om Viksbergs "k:a", blockig lövskogsslutning, block, sparsam, 22 maj 1998, RN 657135 x 160340, Kristoffer Hylander 2388 (priv. herb.)

***Paraleucobryum longifolium*, skärbladsmossa**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Silverfallet, 365 möh, 1997-07-21, G. Kristensson (priv. herb.)

***Polytrichum hyperboreum*, hedbjörnmossa**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Kärkevagge, Rissajaure, 820 möh, 1997-07-19, G. Kristensson (priv. herb.)

***Pogonatum dentatum*, nordlig grävlingmossa**

- Värmland, Gåsborn sn., Mögreven, liten bäck SV om sjön, på sandjord i dike, c.fr., 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4265 (S)
- Västmanland, Viker sn., Nor, äldre barrskog S om byn, I rotvälta, c.fr., 1998.07.26, Weibull, H., Weibull, A. & Silka 100054 (S) **Ny för Västmanland!**

***Racomitrium sudeticum*, svart raggmossa**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Kärkevagge, Rissajaure, 820 möh, c. fr., 1997-07-19, G. Kristensson (priv. herb.)

***Rhizomnium magnifolium*, stor rundmossa**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., N-sidan Kärketjärro, 730 möh, 1997-07-19, G. Kristensson (priv. herb.)
- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Tornehamn, stupet nedom tunneln, c. fr., 1997-07-22, G. Kristensson (priv. herb.)

***Rhychoptegium murale*, stennäbbmossa (Sällsynt)**

- Skåne, Gudmundtorp sn., Rövarekulan, på skiffer i brant, 1998.06.07, O. Holst & G. Kristensson (priv. herb.)

***Seligeria acutifolia*, nåldvärgmossa (Sällsynt)**

- Gotland, Bunge sn., ca 4 km NV Fårösund, under överhäng på nordvärd kalkklippa i gles hållmarkstallskog, RN 642135 x 168925, Helena Gralén, conf. Henrik Weibull.

***Seligeria campylopoda*, krokdvärgmossa (Sällsynt)**

- Västmanland, Grythyttan sn., Brunnnsjön, kalkbrottet Ö om sjön, V-vänd brant strax S om ingången till brottet, på små lodräta klippytor, c.fr., 1998.08.16, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4287 (S). Arten återfanns på denna tidigare kända lokal.

***Seligeria diversifolia*, tråddvärgmossa**

- Västmanland, Viker sn., Sjöändan, ca 100 m NV om gården Sjöändan, lövskog nära sjön, kalkblock, c.fr., 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4250 (priv. herb.)

***Seligeria donniana*, kalkdvärgmossa**

- Västmanland, Viker sn., Sjöändan, ca 100 m NV om gården Sjöändan, lövskog nära sjön, kalkblock, c.fr., 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4255 (priv. herb.)

- Västmanland, Grythyttan sn., Brunnsjön, kalkbrottet Ö om sjön, stor V-vänd brant 150-200 m N om gruvängäng, lodyta i stora branten, c.fr., 1998.08.16, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4298 (priv. herb.)

***Seligeria patula*, gotländsk dvärgmossa (Sällsynt)**

- Västmanland, Grythyttan sn., Brunnsjön, kalkbrottet Ö om sjön, stor V-vänd brant 150-200 m N om gruvängäng, lodyta i stora branten, i små sprickor, c.fr., 1998.08.16, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4300 (S), Påtagligt mycket av den var helt utan kapslar, dvs dålig "fruktsättning". Arten återfanns på denna tidigare kända lokal.

***Seligeria recurvata*, bågdvärgmossa**

- Västmanland, Grythyttan sn., Brunnsjön, kalkbrottet Ö om sjön, stor V-vänd brant 150-200 m N om gruvängäng, lodyta i stora branten, c.fr., 1998.08.16, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4296 (priv. herb.)

***Tortula modica* (= *Pottia intermedia*), ängstuss**

- Uppland, Bondkyrka sn., N. Norby gård, på slänt i hästhage ca 75 m N om gården, c.fr., 1999.01.24, Weibull, H. & Silka 100011 (priv. herb.)

***Trematodon ambiguus*, tranmossa**

- Närke, Kil sn., Stora Dammsjön, södra stranden, torvhaltig sandjord med källpåverkan, c.fr., 1998.08.15, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4232 (priv. herb.)

***Trematodon laetevirens*, rak tranmossa (Sällsynt)**

- Torne lappmark, Jukkasjärvi sn., Ö Låktajåkka, 790 möh, c. fr., 1997-07-20, G. Kristensson, conf. T. Hallingbäck (priv. herb.)

***Ulota coarctata*, päronulota (Hänsynskrävande)**

- Värmland, Brattfors sn., Lungälvsväningen, Djupadalen, epifyt på gråal, c.fr., 1998.08.16, Weibull, H., Hallingbäck, T. & Silka 4279 (S). Arten återfanns på ett antal träd.

***Ulota hutchinsiae*, stenulota**

- Västmanland, Rytterne sn., Tidön, västra sidan av Stensjöberget, i hjorthägn, på stort pegmatitblock, c.fr., 1995.05.24, Weibull, H., 2554 (priv. herb.)

Litteratur

- Aronsson, M., Hallingbäck, T. & Mattsson, J.-E. (red) 1995. Rödlistade växter i Sverige 1995. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Söderström, L. (ed.). 1995. Preliminary distribution maps of bryophytes in Norden. Vol 1 Hepaticae and Anthocerotae. Mossornas Vänner. Trondheim.
- Söderström, L. (ed.). 1996. Preliminary distribution maps of bryophytes in northwestern Europe. Vol 2 Musci (A-I). Mossornas Vänner. Trondheim.
- Söderström, L. (ed.). 1998. Preliminary distribution maps of bryophytes in northwestern Europe. Vol 3 Musci (J-Z). Mossornas Vänner. Trondheim.

Myrinia 9 (1), 25 (1999)

Bryologiska dementier 1

Niklas Lönnell

Pontonjärg. 49, 112 37 Stockholm, Niklas.Lonnell@swipnet.se

Lokaluppgifter som en gång har publicerats har en enastående förmåga att återkomma trots att det har framkommit att det rörs en annan art. Min förhoppning är "bryologiska dementier" skall bli ett naturligt forum för att "avlivna" sådana uppgifter. Skicka således gärna in dementier till mig så sammanställer jag dem.

***Riccardia chamedryfolia* stor flikbålmossa**

Källa: Jacobson & Lönnell (1997)

Den första felaktiga uppgiften står jag själv för då jag i Jacobson & Lönnell (1997) skrev att *Riccardia chamedryfolia* stor flikbålmossa hittades i Halland vid Assman. Detta byggde på ett missförstånd.

***Cynodontium fallax* praktklipptuss**

Källa: Krusenstjerna (1964)

Rör sig istället om *Cynodontium tenellum* liten klipptuss. Se Hylander & Lönnell (1997)

Citerad litteratur

- Jacobsson, C. & Lönnell, N. 1997: Mossornas Vänner vårexkursion till Halland 1997. *Myrinia* 7(2):72-74
- Hylander, K. & Lönnell, N. 1997: Nordisk klipptuss (*Cynodontium suecicum*) funnen för första gången i Uppland. *Myrinia* 7(2):54-55
- Krusenstjerna, E. v. 1964: Stockholmstraktens bladmossor. Botaniska sällskapet i Stockholm.

Myrinia 9 (1), 26–27 (1999)

Inventeringsprojekt i Umeåtrakten startar nu!

Kristoffer Hylander¹, Bengt Gunnar Johnson² & Nicholas Kruys³

Institutionen för ekologi och geovetenskap, Umeå universitet, 901 87 Umeå. E-post: ¹ Kristoffer.hylander@ekbot.umu.se, ² bege@ekbot.umu.se, ³ nic@ekbot.umu.se

Abstract: An outline of a project to investigate the bryophyte flora in the region around Umeå, northern Sweden.

I syfte att få en sporre att komma ut för att titta på mossor lite mer regelbundet tänkte vi dra igång ett mer eller mindre ambitiöst projekt - Umeåtraktens mossor. Vi har delat in den största delen av Umeå kommun (ca 3 mils omkrets från Umeå) i ett rutnät som motsvarar de ekonomiska kartbladen. Vår ambition är att vi skall besöka varannan ruta i ett regelbundet mönster över Umeå kommun (utom nordligaste delen) vilket blir ca 50 rutor.

Vad är då känt om mossfloran i dessa trakter? En blick in i herbariet 'UME' på universitetet ger en bild av hur utforskandet av mossfloran har förlöpt. Den äldsta kollekten som finns är en *Diplophyllum taxifolium* från 1870 insamlad av Hj. Holmgren

Mellan 1880 och 1910 samlade prästen C.P. Laestadius flitigt i våra trakter. Största delen av herbariematerialet från kommunen är det faktiskt han som har samlat (570 kollektioner). Tyvärr är en hel del felbestämt och vi skall titta igenom det intressantaste delarna. Tillbaka till historien! Sommaren och hösten 1940 gjorde Edvard von Krusenstierna sin militärtjänst i Umeå. Han förspillde inte tillfället utan exkurerade en del och publicerade en lista med ett antal fynd bl.a. av *Discelium nudum* (Krusenstierna 1940).

Från 70-talet finns en del kollektioner insamlade av Erik Stureson (80 kollektioner). Av nyligen insamlat material står Lars Söderström och Bengt Gunnar Jonsson för en stor del (240 respektive 160 kollektioner).

Vad tror vi då att vi kommer hitta?

Sällsynta arter är ju alltid spännande! I våra trakter är t.ex. *Hypnum cupressiforme* cypressfläta och skuggstjärnmossa *Mnium hornum* inte speciellt vanliga. Blåmossa *Leucobryum glaucum* är bara hittad en gång i kommunen (1939 av A. Hülphers) - vi hoppas på ett återfynd snart. Av arter som är sällsynta i hela

Sverige kanske vi kan lyckas hitta *Hygrohypnum montanum* och *Myrinia pulvinata*. De finns i grannkommunen! En annan art där det finns flera äldre fynd är *Discelium nudum*. På senare tid har också ett par fynd av *Splachnum melano-caulon* gjorts. Dessa arter kanske är vanligare än man tror - vi får se!

Alla som vill är hjärtligt välkomna att följa med på mossäventyr när det blir fält-säsong. Hör av er till undertecknade eller logga in på Mossornas Vänners hemsida och läs de uppdaterade exkursionsprogrammet. Information kommer också att finnas På Västerbottens läns botaniska förenings hemsida (www.ekbot.umu.se/~bege/vbf)

Citerad litteratur:

Krusenstierna E. von 1940: Några anmärkningsvärda mossamhällen och mossarter från Västerbotten. I Växtgeografiska studier tillägnade Carl Skottsberg på sextioårsdagen 1/12 1940. Acta Phytogeographica Suecica. Svenska växtgeografiska sällskapet XIII, Uppsala

Myrinia 9 (1), 27–28 (1999)

Ny litteratur

Jóhannsson, B. 1998. Íslenskir mosar. Breytingar og skrár. Fjölrit Náttúrufræðistofnunar 36: 1-101. Utgiven av: Náttúrufræðistofnun Íslands, Hlemmi 3, Pósthólf 5320, 125 Reykjavík, Island.

I förra numret av Myrinia lockades jag att skriva att bladmossdelen av Bergbör Jóhannssons isländska mossflora var komplett. Strax efter utkom emellertid ett kompletteringshäfte där bland annat släktet *Schistidium* får en modern behandling efter att Hans Bloms revision kommit ut. Även i andra avseenden uppdateras floran med hänsyn till andra revisioner som kommit ut efter att floran i övrigt var klar. [L.H.]

Ochyra, R. 1998. The moss flora of King George Island, Antarctica. Polish Academy of Science, W. Szafer Institute of Botany, Cracow. Sid. I-xxiv, 1-278. Beställes från: Publishing Office, W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Ul. Lubicz 46, PL-31-512, Polen. E-post: ed-office@ib-pan.krakow.pl. Fax: (48 12) 421 97 90. Pris: US\$ 30:- (inklusive porto).

Titeln på denna flora kanske inte omedelbart får oss nordbor att bli särskilt entusiastiska. Vad ska vi med en flora över King George Island till? Det finns emellertid en hel del av intresse även för oss i denna bok. För det första är det en komplett bladmossfloa över en del av det Antarktiska området, varifrån det i övrigt nästan inte finns några vettiga floror. För det andra är det faktiskt så att omkring 25, eller nästan hälften av de arter som finns på King George Island finns även hos oss, och man kan alltså lära sig en del om dessa i denna flora. För en bipolär art finns det till och med ett äldre namn än det vi använt hos oss från det antarktiska området. *Sanionia nivalis* Hedenäs ska numera heta *Sanionia georgico-uncinata* (C. Müll.) Ochyra & Hedenäs. Även om det inte verkar särskilt passande för en art man hittar i vår fjällkedja får vi nog leva med det.

I florans inledande kapitel (c. 70 sidor) ges en ingående presentation av bland annat öns geologi, klimat, och historia. Vidare beskrivs öns bryologiska utforskande. King George Island var den del av Antarktis vars mossflora först började studeras, och de äldsta insamlingarna av mossor från Antarktis (*Polytrichum alpinum* och *Sanionia uncinata*) kommer härifrån. Dessa insamlades kring 1830, men sedan dess har mycket skett och nu är 61 arter kända från ön (ungefär 60% av hela Antarktis mossarter). Ett kapitel ägnas åt öns vegetation, och eftersom det bara finns två ursprungliga kärlväxter så spelar mossorna förstås en viktig roll. Även bryogeografiska mönster ägnas ett eget kapitel. Större delen utgörs emellertid av själva floran. För varje art finns en beskrivning, en översikt av dess ekologi och utbredning, samt en lista över studerat material. Dessutom åtföljs varje beskrivning av en utmärkt illustration av arten, samt en utbredningskarta för King George Island.

Den som har tänkt sig en bryologisk tur till Antarktis eller något subantarktiskt område bör alltså definitivt införskaffa detta verk. Likaså den som är intresserad av bryogeografi eller vegetationen i polnära miljöer. [L.H.]

Utbytestidskrifterna

MEYLANIA nr. 15 (november 1998) börjar med årsrapporten för 1997. Föreningen, som organiserar både moss- och lavintresserade, hade vid slutet av 1997 drygt 200 medlemmar, d.v.s. något fler än Mossornas Vänner. Vi hittar även en artikel om hur man skiljer *Distichium capillaceum* från *D. inclinatum*, även på sterilt material. Vidare en artikel om bryologen Fader Josef Rempel, som var verksam i Vorarlberg (Österrike) och Liechtenstein, och några intryck från fjolårets konferens i Trondheim. Större delen av detta häfte handlar annars om lavar. En intressant punkt i Meylania är att man refererar examensarbeten med bryologisk och lichenologisk anknytning, som färdigställt vid schweiziska universitet. Kanske någon i Mossornas Vänner kunde ta ansvar för att presentera motsvarande svenska examensarbeten i Myrinia? [L.H.]

FÖRENINGSSHOCSER

Nyheter på hemsidesfronten - ny utformning och mer information

Kristoffer Hylander¹ & Niklas Lönnell²

¹ Älvans väg 83, 907 50 Umeå, 090-71 93 10, Kristoffer.Hylander@irrblosset.se

² Pontonjärg. 49, 112, 37 Stockholm, 08-654 81 29, Niklas.Lonnell@swipnet.se

Under våren har Mossornas Vännerns hemsida genomgått en smärre omvandling. Utformningen har omarbetats för att det skall bli lättare att gå mellan olika sidor och se strukturen. Med en trevlig utformning hoppas vi även locka nya besökare att bläddra vidare på olika underrubriker. Layouten är upplagd med ramar (frames), men det finns även en version som kan läsas av de som har äldre internet-program.

Några axplock ur det nyttillkomna materialet:

- nybörjarsidan är utökad med korta frågor och svar om mossor. Här finns också en del länkar till pedagogiska bilder (på andra hemsidor i världen).
- ett antal nya bilder och texter om våra olika landskapsmossor har lagts in.
- det finns en länk till de aktiviteter som anordnas i Umeå-trakten.

Vi skulle också vilja slå ett slag för sidan med litteratur ordnat landskapsvis. Här finns det säkert mycket att tillfoga och vi är tacksamma för tips från er. Givetvis tar vi emot alla andra synpunkter på vad som fattas eller bör ändras på sidan.

Gå in på hemsidan (<http://home6.swipnet.se/~w-65640/index.htm>) och se er omkring!

Mossexkursion i Södra Gästrikland 18-19 september

Helgen den 18-19 september kommer Mossornas Vänner exkurera i Södra Gästrikland. Vi kommer att bo på Engeltöfta vandrarhem 6 km NO om centrala Gävle. Kostnad 150 kr/natt. Glöm ej lakan.

Meddela hur du tänker ta dig till exkursionen, när du anländer och om du behöver övernattnig. Om du har bil ange hur många lediga platser du har för transporter under exkursionsdagarna

Anmäl er **senast 8 augusti** till

Niklas Lönnell, Pontonjärg. 49, 112 37 Stockholm, 08-654 81 29

Niklas.Lonnell@swipnet.se

Aktuell information hittar du alltid på Mossornas Vänner hemsida (<http://home6.swipnet.se/~w-65640/>)

Årsmöte

I samband med höstexkursionen till Gästrikland kommer föreningens årsmöte att hållas, se separat annonsering av exkursionen i detta nummer.

Motioner skall vara styrelsen till handa senast en vecka innan årsmötet.

Tid: Lördagen 18 september 1999, klockan 20.00

Plats: Engeltöfta vandrarhem, Bönavägen 118, Gävle, 6 km NO om centrala Gävle

Mossexkursioner i Skåne hösten 1999

Söndagen den 12 september

Exkursion till Ringsjö-området i Skånes mitt. På programmet står att studera epifyter på mäktiga träd vid Bosjökloster, att undersöka skogar i Pinedalen samt att utreda om det finns några mossor längs Ringsjöns stränder.

Söndagen den 10 oktober

Exkursion till Havgårdssjön och dess omgivning. Havgårdssjön är lokal för Bryum warneum och B. turbinatum som båda är rödlistade. De är senast sedda på 1880-talet, men det är nog inte många som letat....

Söndagen den 7 november

Vandring på Önnelövs fälad med fler fäladsmarker öster om Dalby. Vi undersöker vad vilka mossor som finns på några av de finaste fäladsmarkerna som fortfarande finns kvar på Romeleåsens sluttningar.

Samling: Botaniska trädgården i Lund, parkeringen vid Tunavägen 09.00

Medtag matsäck och lupp!

Vid händelse av sammanhängande snötäcke inställs exkursionen.

Förnamälan till exkursionerna är obligatorisk.

Kontakta: Nils Cronberg tel 046-20 09 25 eller Gerhard Kristensson tel 046-20 21 85

Medlemsmatrikel

Fullt betalande medlemmar under 1998

Abenius, Johan, Vårdkasstigen 10, 149 41
Nynäshamn, tel 08-520 185 66/69812 90, E-post
jab@environ.se
Åkerström, Henry, Västgötaresan 46, 2tr., 757 54
Uppsala
Åkesson, Britt-Karin, Henriksdalsringen 105 IV, 131
32 Nacka
Andersson, Anita, Östra Gläppe, Bresken, 665 92
Kil, tel 0554-711 88
Andersson, Janne, Rekrytgatan 65, 582 14
Linköping, tel 013-27 30 59
Andersson, Kjell, Lagmansholm pl. 5167, 447 95
Vårgårda, tel 0740-16 39 16 (pers.-sök.)
Andersson, Leif, Halmgårdens, 545 93 Töreboda,
tel 0506-143 01, E-post
Leif.Andersson@toreboda.mail.telia.com
Andréasson, Peter, Hienshyttan 7, 770 70
Långshyttan, E-post
Peter.Andreasson@hedemora.mail.telia.com
Appelgren, Leif, Tordmulevägen 3B, 227 35 Lund,
tel 046-32 08 51
Appelqvist, Susanne, Vikingagatan 9, 621 55 Visby,
tel 0498-21 68 68
Aronsson, Mora, Rymsgatan 71, 195 58 Märsta, tel
08-591 286 62/018-67 34 14, E-post
Mora.Aronsson@dha.slu.se
Arulff, Per-Arne, Trädgårdsgatan 26 E, 521 42
Falköping, tel 0515-195 18/0500-45 40 97
Backéus, Ingvar, Prästgårdsgatan 9B, 752 30
Uppsala, tel 018-471 28 61
Backlund, Maria, Norbyvägen 75B, 752 39
Uppsala, tel 018-50 45 03/471 27 80, E-post
Maria.Backlund@systbot.uu.se
Bengtson, Ola, Kommendörsgatan 30B, 414 59
Göteborg, tel 031-14 85 81/14 24 80, E-post
pro.natura@goteborg.mail.telia.com
Bengtsson, Niklas, Väderkvarnsgatan 43A nb, 753
26 Uppsala, tel 018-14 37 73
Bergqvist, Sven, Dalgatan 7-9, 456 32 Kungshamn,
tel 0523-320 22/398 80
Bernström, Gustaf, Vedhuggaregatan 9, 412 61
Göteborg, tel 031-16 02 62
Birath, Bengt, c/o Patrik Lundstedt, Karlsrogatan
89A, 752 39 Uppsala
Björkman, Leif, Paleoeekologiska lab., Tornavägen
13, 223 63 Lund, tel 0708-56 67 77, E-post
Leif.Bjorkman@geol.lu.se
Björkman, Uno, Ånhult, 571 91 Nässjö
Blixt, Stig, Ångahusvägen 154, 261 76 Asmundtorp,
tel 0418-322 84
Blomgren, Evastina, Dalgatan 7-9, 456 32
Kungshamn, tel 0523-320 22/396 23, E-post
Evastina.Blomgren@swipnet.se
Bohlin, Anders, Halltorpsgratan 14, 461 41
Trollhättan, tel 0520-350 40/0521-27 01 90
Böregren, Ivar, Brännarebygdsvägen 41, 290 62
Vilshult, tel 0454-711 65/220 25
Borgström, Bertil, Linneavägen 6, 437 31 Lindome,
tel 031-99 44 38, E-post
uvmlsb@majornavux.educ.goteborg.se

Bot Garden Library, Missouri, P.O. Box 299, St.
Louis, Mo 63166-0299, USA
Bratt, Lennart, Linnévägen 23A, 791 32 Falun, tel
023-276 01/814 22
Brisman, Marion, Ljungbackevägen 13, 439 31
Onsala
Buck, William R, The New York Botanical Garden,
Bronx, NY 10458-5126, USA, tel (212) 220-8700
Buus, Karen Marie, Markmyntsgatan 16A, 414 80
Göteborg, tel 031-82 73 99
Carlsson, Peter, Björnbärsvägen 56, 448 37 Floda
Carlsson, Torsten, Eskilstunavägen 9A, 645 33
Strängnäs, tel 0152-154 69
Carrington, Berndt, Hästbergsringen 18, 791 36
Falun, tel 023-71 15 62
Cronberg, Nils, Sandbyvägen 204, 240 10 Dalby,
tel 046-20 09 25, E-post
Nils.Cronberg@sysbot.lu.se
Croneborg, Hjalmar, Mattsarve Gammelgarn, 620
16 Ljugarn
Crundwell, Alan C, 12 Kay Crescent, Headley
Down, Hampshire GU35 8AH, England, tel
(01428) 712198
Dahlberg, Nils, Regementsgatan 30, 831 35
Östersund, tel 063-51 08 21
Dahlström, Anna, Stenvreten, Kvarnvägen 4, 193
30 Sigtuna, tel 08-59 25 67 89
Dalin, Peter, Svartmangatan 14:301, 753 12
Uppsala
Damsholt, Kell, Hagens Alle 24, DK-2900 Hellerup,
Danmark
Darell, Per, Rökensvens väg 14, 342 34 Alvesta
Delin, Anders, Kulgatan 40, 811 71 Järbo, tel 0290-
708 21/700 87 (fax)
Dynesius, Mats, Överboda 524, 905 88 Umeå, tel
090-352 58, E-post matsd@ekbot.umu.se
Eckstein, Lutz, Växtbio. Villavägen 14, 752 36
Uppsala, tel 018-51 56 05/18 28 80, E-post
Lutz.Eckstein@vaxtbio.uu.se
Edelsjö, Jan, Kadettgatan 5, 113 33 Stockholm, tel
08-30 30 62/67 12 74, E-post
Jan.Edelsjo@stockholm.mail.telia.com
Edman, Malte, Långängesvägen 2, 820 10 Arbrå,
tel 0278-415 74
Edqvist, Margareta, Syrengatan 19, 571 39 Nässjö,
tel 0380-106 29, E-post
margareta.edqvist@swipnet.se
Een, Gillis, Karlbergsvägen 78, 113 35 Stockholm,
tel 08-32 36 69/666 42 14, E-post
Gillis.Een@nrm.se
Ek, Tommy, Gamla sägen, Dänskebo, 585 96
Linköping
Ekelöf, Gudrun, Ellahagsvägen 21 A, 187 32 Täby,
tel 08-758 52 02
Eklund, Stefan, Ljungvägen 8, 186 34 Vallentuna,
tel 08-51 17 56 14/51 17 00 75
Ekman, Joakim, Odengatan 35 A, 633 52
Eskilstuna, tel 016-12 13 69, E-post
Joakim.Ekman@swipnet.se

Elofsson, Maria, Bojsenborgsvägen 4B, 791 36 Falun, E-post mariaeofsson@hotmail.com
 Engvall, Karin, Tegnevägen 18, 823 30 Kilafor Ericson, Nils, Mårdstigen 13, 170 75 Solna, tel 08-85 34 71, E-post
 Nils.Ericson@mailbox.swipnet.se
 Eriksson, Jan, Lövvägen 12, 446 35 Älvängen, tel 0303-48 266, E-post
 Jan.Eriksson@mbox5.swipnet.se
 Eriksson, Pell Algot, Grindvägen 4, 782 75 Malungsfors, tel 0280-402 30
 Ersare, Gunnar, Ringvägen 2, 820 60 Delsbo, tel 0653-109 02
 Falk, Johan, Stöcke 435, 905 81 Umeå
 Flint, Christina, Nytorpgatan 11B, 116 22 Stockholm, E-post cinna@swipnet.se
 Flodin, Lars-Åke, Rannevägen 12, 432 95 Varberg, tel 0340-204 08
 Frahm, Jan-Peter, Bot. Institut, Meckenheimer Allee 170, D-53115 Bonn, Tyskland, tel 228-733700/733120 (fax)
 Fransén, Sven, Vårmanadsgatan 3A, 415 10 Göteborg, tel 031-48 57 49/60 85 35, E-post Sven.Fransen@systbot.gu.se
 Fransson, Petra, Sturegatan 19A, 752 23 Uppsala, tel 018-51 41 78, E-post
 Petra.Fransson@mykopat.slu.se
 Fransson, Sven, Etydvägen 21, 671 33 Arvika, tel 0570-142 32
 Fredriksson, Ingvar, Smyckevägen 7, 541 42 Skövde, tel 0500-43 55 41/0511-268 64
 Fritz, Örjan, Esperedsvägen 24, 313 31 Oskarström, E-post orjan.fritz@n.lst.se
 Frost, Anders, Box 54, 570 84 Mörlunda, tel 0495-232 76
 Geissler, Patricia, Conserv. & Jardin bot., C. P. 60, CH-1292 Chambésy/Genève, Schweiz
 Georgson, Kjell, Fruängsvägen 29, 302 41 Halmstad, tel 035-35 607/35 163, E-post
 Kjell.Georgson@swipnet.se
 Gilsenius, Bertil, Svarte Filip's Gata 17, 424 44 Angered, tel 031-30 54 80
 Glans, Rustan, Fagerängsgatan 50, 521 41 Falköping, tel 0515-178 98/872 10, E-post glans@algonet.se
 Glimskär, Anders, Cellovägen 8, 756 54 Uppsala
 Gralén, Helena, Värmlandsgatan 30, 504 37 Borås, tel 033-10 85 64/0303-694 55, E-post ncab@naturcentrum.se
 Gran, Roger, Byn Gustavsberg 22, 662 91 Åmål, tel 0532-430 21, 010-665 68 81
 Granqvist, Ingvar, Strandvägen 2, 730 61 Virsbo, tel 0223-345 71
 Grund, Lars-Olof, Kaxås 1663, 830 51 Offerdal
 Gunnarsson, Urban, Foghammarsvägen 7, 747 30 Alunda, tel 0174-100 63/018-471 28 53, E-post Urban.Gunnarsson@vaxtbo.uu.se
 Gustafsson, Lena, Glimmervägen 4A, 752 41 Uppsala, tel 018-50 88 23/18 85 82, E-post
 Lena.Gustafsson@skogforsk.se
 Gustafsson, Siv, Ällagatan 17 G, 521 33 Falköping, tel 0515-106 04
 Gustavsson, Lena, Bondegården 51, 424 33 Angered, tel 070-630 84 72, E-post
 l.gustavsson@zool.gu.se
 Hägermark, Ingrid, Höglundavägen 23, 611 37 Nyköping, tel 0155-21 76 81/29 05 60, E-post zet.wallin@wrs.se
 Haglund, Anders, Vänö 2, Box 12, 130 38 Runmarö, tel 08-57 15 25 95/642 70 90
 Hagström, Anna, Kantorsgatan 36:410, 754 24 Uppsala, tel 018-50 23 45, E-post Anna.Hagstrom.9174@student.uu.se
 Halvorsen Økland, Rune, Robergv. 34, N-3114 Tønsberg, Norge, tel 47 33330902/22851629
 Hansson, Anita, Arkivgatan 7, 411 24 Göteborg
 Hassel, Kristian, Lademoens Kirkeallé 6, N-7042 Trondheim, Norge
 Hedenäs, Lars, Lillhagsvägen 8 BV, 124 71 Bandhagen, tel 08-99 23 51/666 42 14, E-post Lars.Hedenas@nrm.se
 Heed, Patrik, Naglarby 14, 783 50 Gustafs, tel 0243-24 00 18, E-post indiens@hotmail.com
 Hellström, Birgitta, Ringvägen 35, 818 41 Forsbacka
 Helsingborgs Museum, Box 7123, 250 07 Helsingborg
 Henäng, Gullmar, Vikingavägen 13, 191 45 Sollentuna, tel 08-96 60 20/797 92 65
 Herber, Ingemar, Majgårdsvägen 7, 141 44 Huddinge, tel 08-746 70 97
 Högmark, Görel, S:t Sigfridsgatan 55, 521 33 Falköping, tel 0515-811 08/180 35
 Högström, Stig, Neptungatan 21, 621 41 Visby, tel 0498-21 40 63
 Holst, Olle, Illiongränden J:32, 224 71 Lund, tel 046-12 30 61/222 98 44, E-post
 Olle.Holst@biotek.lu.se
 Hombø, Kåre, Sö-Kringler, N-2030 Nannestad, Norge
 Hylander, Kristoffer, Älvans väg 83, 907 50 Umeå, tel 090-719310, E-post kristoffer.hylander@irrblosset.se
 Jacobsson, Conny, Gånglåten 18, 553 07 Jönköping, tel 036-18 75 01/070-620 47 03, E-post
 Conny.J@usa.net/ConnyJ@hem1.passagen.se
 Jacobsson, Per Gunnar, Ringvägen 41, 820 60 Delsbo, tel 0653-107 61/168 73
 Jannert, Bertil, Lyckebo Bestorp, 521 30 Falköping, tel 0515-183 26/870 00
 Jannert, Johan, Skogsbo, 523 99 Hökerum, tel 0321-516 04/272 03, E-post jannert@algonet.se
 Jensen, Henrik, Bøhmensgade 14, DK-2300 København S, Danmark, tel 31 55 10 87, E-post Henrik.E.Jensen@online.pol.dk
 Jerkeman, Bo, Fasanvägen 45, 195 33 Märsta, tel 08-591 194 12/018-34 70 00
 Johansson, Agne, Mäseeboda, 340 12 Annerstad, tel 035-810 35
 Johansson, Bo Göran, Levide Vall, 621 93 Visby, tel 0498-26 62 04, E-post bogj@ram.got.kth.se
 Johansson, Kurt-Anders, Henrik Gjutares Gata 36 B, 541 45 Skövde, tel 0500-41 17 80
 Johansson, Ove, Hässleholmsvägen 9, 121 53 Stockholm, E-post
 Ove.Johansson@stockholm.mail.telia.com
 Johansson, Thomas, Jutnabbvägen 19, 392 36 Kalmar, tel 0480-695 79
 Johansson Rydin, Catarina, Ekbacksvägen 9, 184 32 Åkersberga

Johnsson, Gunnar, Sjöbjörnsvägen 72, 4tr, 117 67 Stockholm, tel 08-19 59 32/790 72 05, E-post gunnarj@math.kth.se
 Jonsson, Bengt Gunnar, Vaxholm 242, 905 95 Umeå, tel 090-570 85/786 77 18, E-post bege@ekbot.umu.se
 Jonsson, Fredrik, Gundbo 81, 822 92 Alfva, tel 090-13 94 63/0271-553 43
 Jonsson, Kristina, Kaprifolvägen 38, 260 40 Viken, tel 042-23 70 45
 Karlsson, Bo, Måsvägen 26, 641 93 Katrineholm, tel 0150-391 97/123 06, E-post
 Bo.Karlsson@ebox.tninet.se
 Karlsson, Roger, Akensgatan 7, 702 13 Örebro, tel 019-611 55 46, E-post rogerivs@algonet.se
 Karlsson, Sven, Ekeberg Nästa, 331 95 Värnamo, tel 0370-280 78
 Karlsson, Thomas, Skogsvägen 46, 223 61 Enskede, tel 08-649 15 69/666 51 79, E-post fbo-thomas@nrm.se
 Karström, Mats, Älvvägen 4, 960 30 Vuollerim, tel 0976-101 20
 Kavcic, Maria, Rålambsvägen 21, 112 59 Stockholm, tel 08-619 07 82
 Kellner, Olle, Skogsslingan 35, 806 42 Gävle, tel 026-12 44 09/17 10 00, E-post
 Olle.Kellner@x.lst.se
 Keskkula, Raul, Stenbockens gata 116 3tr., 136 62 Haninge
 Knutsson, Tommy, Albrunna 1022, 380 65 Degerhamn
 Kristensson, Gerhard, Dekanvägen 8, 240 10 Dalby, tel 046-20 21 85/222 45 62, E-post Kristson@teorel.lth.se
 Kruys, Nic, Kvartsvägen 5B-216, 907 41 Umeå
 Larsson, Bengt M P, Johannesbäcksgatan 80B, 754 33 Uppsala, tel 018-22 25 72/67 26 47
 Larsson, Maria, Flogstavägen 59A, 1tr, 752 73 Uppsala, tel 018-46 24 65
 Lekberg, Åke, Råvkullegatan 4, 431 33 Mölndal
 Lindblad, Anders, Kålhagsgatan 1B, 824 52 Hudiksvall
 Lindqvist, Peter, Vemmenhögsvägen 8, 245 38 Staffanstorp
 Lindström, Åke, Vårby gränd 30, 702 28 Örebro, tel 019-24 40 49
 Ljungar, Barbro, Drottninggatan 75, 111 60 Stockholm
 Løe, Geir, Bockmans veg 67, N-7022 Trondheim, Norge
 Löfgren, Per, Gnejsvägen 14B, 907 40 Umeå, tel 090-19 10 56
 Löfroth, Michael, Karlsuddvägen 50, 185 93 Vaxholm, tel 0764-336 14/08-799 13 98
 Lönnell, Carita, Pontonjårgatan 49, 112 37 Stockholm
 Lönnell, Niklas, Pontonjårgatan 49 IV, 112 37 Stockholm, tel 08-654 81 29, E-post
 Niklas.Lonnell@swipnet.se
 Lönnqvist, Helena, Götaforsvägen 8, 122 66 Enskede
 Lorentsson, Susanne, Flagstavägen 77A, 752 72 Uppsala
 Lövgren, Esse, Älgrtyvägen 258, 127 30 Skärholmen, tel 08-97 34 55, E-post
 Esse.Lovgren@swipnet.se

Lundkvist, Håkan, Frösslunda 3080, 380 62 Mörylånga, tel 0485-440 83
 Månstråle, Natalia, Pontonjårgatan 49, 112 37 Stockholm
 Mjörman, Gösta, Lillebäcksvägen 4, 302 39 Halmstad, tel 035-12 74 82, E-post
 gosta@mjorman.pp.se
 Molin, Maria, Kastellgatan 10, 211 48 Malmö
 Nannerstad, Niels, Lärkeröd 5375, 266 95 Munka-Ljungby, tel 0431-44 10 51
 Nicklasson, Allan, Fogdegatan 6, 352 36 Växjö, tel 0470-109 19
 Nicolson, Bengt, Solvägen 51, 141 46 Huddinge
 Nilsson, Birgitta, Box 5061, 550 05 Jönköping
 Nilsson, Birgitta, Västerbyvägen 3, 310 20 Knäred
 Nohlgren, Eva, Dragarbrunnsgatan 19, 753 20 Uppsala, tel 018-71 35 25
 Norin, Mats, Seminariegatan 20, 972 42 Luleå, tel 0920-104 16, E-post matnor@bd.lst.se
 Nyholm, Elsa, Helgonavägen 11, 223 62 Lund, tel 046-11 37 08
 Nyman, Per Olof, Mätaregränden 4, 226 47 Lund, tel 046-13 05 88/10 81 78
 Nystrand, Per-Olof, Litsvägen 33B, 831 42 Östersund, tel 063-12 82 91/14 61 15, E-post perny@z.lst.se
 Olsson, Erik, Bokgatan 12, 462 52 Vänersborg, tel 0521-199 88/60 57 27
 Oldhammer, Bengt, Oljonsbyn 5290, 794 92 Orsa, tel 0250-422 17/0248-101 85
 Östensson, Pia, St Göransgatan 65, 112 38 Stockholm
 Owe-Larsson, Björn, Årstavägen 104 NB, 120 58 Årsta, tel 08-722 76 65/728 78 10, E-post
 bjorn.owe-larsson@neuro.ki.se
 Palmgren, Synnöve, Brovägen 8B, 371 42 Karlskrona
 Paltto, Heidi, Afzegården 21, 521 98 Broddetorp, tel 0500-49 13 13, E-post
 rosgren.paltto@falkoping.mail.telia.com
 Pedersen, Arne, Snippen 19 F, N-0566 Oslo 5, Norge, tel 02-37 00 40
 Pedersen, Niklas, Smithsväg 6A, 132 39 Saltsjö-Boo, tel 08-747 83 87/16 12 16, E-post
 Niklas.Pedersen@botan.su.se
 Perjons, Yngve, Fiolvägen 6B, 780 41 Gagnef, tel 0241-522 55
 Persson, Kristian, Kantorsgatan 28:490, 754 24 Uppsala, tel 018-25 13 93, E-post
 Kristian.Persson@swipnet.se
 Persson, Lennart, Ångrogatan 2B, 554 39 Jönköping, tel 036-12 62 50/15 70 80
 Petterson, Bengt, Trollåsén 2920, 830 44 Nälden, tel 0640-208 45
 Pettersson, Arne, Segebadengatan 7, 621 45 Visby
 Pettersson, Tommy, Dimgatan 20, 754 31 Uppsala, tel 018-21 91 21
 Pfern, Gun, Nyponvägen 20, 260 40 Viken, tel 042-23 67 61
 Rausner, Christer, Birkagatan 34A, 554 65 Jönköping
 Rydin, Håkan, Växtbiologiska inst., Villav. 14, 752 36 Uppsala, tel 018-18 28 54/471 28 54, E-post
 Hakan.Rydin@vaxtbo.uu.se
 Rylander Hansen, Gunnar, Studiestræde 13B, 4TH, DK-1455 København K, Danmark, tel 33 12 52 28

Sättlin, Bengt, Trekanten 38, 825 31 Iggesund
Schmitt, Alf, Fuse skola, 574 95 Björköby, tel 0380-911 31/0383-975 63
Sellberg, Rikard, Runso Gård, 640 61
Stallarholmen
Sidenvall, Göran, Skolgatan 33B, 671 31 Arvika, tel 0570-142 53/820 00
Sjödén, Erik, Flogstavägen 65B, 752 72 Uppsala, tel 018-46 34 47, E-post knusse@hotmail.com
Sjögren, Erik, Fältvägen 1B, 756 46 Uppsala, tel 018-30 17 20/471 28 78
Sjöqvist, Olle, Nybohovsbacken 52, 117 64 Stockholm
Skarp, Erik, Roslagsgatan 13, 113 55 Stockholm, tel 08-612 80 82
Skarp, Liselott, Flogstavägen 65B, 752 72 Uppsala, E-post m91skarp@nucleus.ikg.uu.se
Skoftealand, Olav, Lord Salvesensgate 2, N-4500 Mandal, Norge, tel 043-61924
SLU, Artdatabanken, Box 7007, 750 07 Uppsala, tel 018-67 10 00
Sölgård, Peter, Åbacka Horn, 540 15 Våring, tel 0500-44 11 36
Soldán, Zdenek, Dept. of Botany, Benátská 2, 128 01 Praha, Tjeckien
Stridvall, Anita, Lextorpsvägen 655, 461 64 Trollhättan, tel 0520-726 50
Sturesson Saetre, Lotta, Geijersgatan 1, 752 26 Uppsala, tel 018-55 49 16/08-15 65 45, E-post lotta@bergianska.se
Sundberg, Sebastian, Eriksgatan 11B, 2tr, 752 18 Uppsala
Sundh, Lennart, Sofielundsgatan 14, 521 30 Falköping
Sundqvist, Bengt, Rodergatan 39, 450 43 Smögen
Taskinen, Urpo, Nilivaara 30, 982 91 Gällivare, tel 0975-211 31, E-post urpo.taskinen@kiruna.se
Thingsgaard, Karen, Hagens Allé 24, DK- 2900 Hellerup, Danmark, tel +45 3962 2542, E-post karent@bot.ku.dk

Thygesen, Poul, Klockargården, Gryta, 740 82 Örsundsbro, tel 0171-613 03/0480-822 28
Troschke, Tomas, Kojvägen 9, 739 31 Skinnskatteberg, tel 0222-417 88
Tyler, Torbjörn, Runslöngan 8A, 224 77 Lund
Ulfwi, Monica, Rindögatan 25, 115 58 Stockholm, tel 08-662 66 14
van den Brink, Rune, Östra Höjden 9, Gåsborn, 682 92 Filipstad, tel 0590-230 66/0591-641 00, E-post RVDB@www.hellefors.se
Vána, Jifí, Dept. of Botany, Benátská 2, 128 01 Praha, Tjeckien
Wadstein, Magnus, Eken, Hulta, 585 96 Linköping, tel 013-424 78/20 38 00
Wågström, Karin, Furubjers, 620 33 Tingstäde
Wahlström, Krister, Backgatan 16, 341 39 Ljungby, tel 0372-142 76
Weibull, Greta, Hasselstigen 16, 260 30 Vallåkra
Weibull, Henrik, Blodstensvägen 14, 752 58 Uppsala, tel 018-50 61 59, E-post Henrik.Weibull@nvb.slu.se
Wejdmarm, Mats, Nynäsvägen 9, 149 30 Nynäshamn, tel 08-52 01 88 17/52 03 85 90
Welander, Jonas, Vårdekvärnsgatan 42 C, 753 26 Uppsala, tel 018-69 26 50/67 22 65, E-post Jonas.Welander@vilt.slu.se
Vergelius, Bertil, Ölandsresan 2, 757 55 Uppsala, tel 018-42 19 27/0708-22 51 96, E-post bweg@bohnhof.se
Wessberg, Camilla, Tryffelvägen 72, 756 46 Uppsala, tel 018-30 37 84/18 28 70, E-post Camilla.Wessberg@vaxtbiol.uu.se
Westerberg, Sture, Innerbyvägen 1, 976 95 Luleå, tel 0920-25 95 12
Westerström, Sten, Grinnékullagatan 255, 417 42 Göteborg, tel 031-55 17 15
Wiklund, Karin, Dalby Hässle, 755 91 Uppsala, tel 018-38 22 37/67 34 12, E-post Karin.Wiklund@nvb.slu.se
Wilhelmsson, Per, Spånarp, 571 94 Nässjö, tel 0380-260 43/181 10

Medlemmar fördelade på olika provinser under 1998

Blekinge
Ivar Böregren
Synnöve Palmgren

Bohuslän
Sven Bergqvist
Evastrina Blomgren
Bengt Sundqvist

Dalarna
Peter Andréasson
Lennart Bratt
Berndt Carrington
Maria Elofsson
Pell Algot Eriksson
Patrik Heed
Bengt Oldhammer
Yngve Perjons

Dalsland
Roger Gran

Gotland
Hjalmar Croneborg
Stig Högström
Bo Göran Johansson
Arne Pettersson
Karin Wågström

Gästrikland
Anders Delin
Birgitta Hellström
Olle Kellner

Göteborg
Ola Bengtson
Gustaf Bernström
Karen Marie Buus
Sven Fransén
Bertil Gilsenius
Lena Gustavsson
Anita Hansson

Halland
Bertil Borgström
Marion Brisman
Lars-Åke Flodin
Örjan Fritz
Kjell Georgson
Gösta Mjörnman
Birgitta Nilsson

Hälsingland
Malte Edman
Karin Engvall
Gunnar Ersare
Per Gunnar Jacobsson
Fredrik Jonsson
Anders Lindblad
Bengt Sättlin

Hälsingland
Malte Edman
Karin Engvall
Gunnar Ersare
Per Gunnar Jacobsson
Fredrik Jonsson
Anders Lindblad
Bengt Sättlin

Jämtland
Nils Dahlberg
Lars-Olof Grund
Per-Olof Nystrand
Bengt Pettersson

Lapland
Mats Karström
Urpo Taskinen

Norrbottn
Mats Norin
Sture Westerberg

Närke
Roger Karlsson
Åke Lindström

Skåne
Leif Appelgren
Leif Björkman

Stig Blixt
Nils Cronberg
Helsingborgs Museum
Olle Holst
Kristina Jonsson
Gerhard Kristensson
Peter Lindqvist
Maria Molin
Niels Nannerstad
Elsa Nyholm
Per Olof Nyman
Gun Pfern
Torbjörn Tyler
Greta Weibull

Småland
Uno Björkman
Per Darell
Margareta Edqvist
Anders Frost
Conny Jacobsson
Agne Johansson
Sven Karlsson
Allan Nicklasson
Birgitta Nilsson
Lennart Persson
Christer Rausner
Alf Schmitt
Krister Wahlström
Per Wilhelmsson

Stockholm
Britt-Karin Åkesson
Jan Edelsjö
Gillis Een
Gudrun Ekelöf
Nils Ericson
Christina Flint
Bengt Birath
Lars Hedenäs

Gullmar Henäng
Ingemar Herber
Bo Jerkeman
Ove Johansson
Gunnar Johnsson
Thomas Karlsson
Maria Kavcic
Raul Keskkula
Barbro Ljungar
Carita Lönnell
Niklas Lönnell
Helena Lönnqvist
Esse Lövgren
Natalia Månstråle
Bengt Nicolson
Pia Östensson
Björn Owe-Larsson
Niklas Pedersen
Olle Sjöqvist
Erik Skarp
Monica Ulfwi

Södermanland
Johan Abenius
Torsten Carlsson
Joakim Ekman
Ingrid Hägermark
Bo Karlsson
Rikard Sellberg
Mats Wejdmarm

Uppland
Henry Åkerström
Susanne Appelqvist
Mora Aronsson
Ingvar Backéus
Maria Backlund
Niklas Bengtsson
Mats Dynesius
Johan Falk

Peter Dalin
Lutz Eckstein
Stefan Eklund
Petra Fransson
Anders Glimskär
Urban Gunnarsson
Lena Gustafsson
Anna Hagström
Catarina Johansson
Rydin
Bengt M P Larsson
Maria Larsson
Michael Löfroth
Susanne Lorentsson
Eva Nohlgren
Kristian Persson
Tommy Pettersson
Håkan Rydin
Erik Sjödén
Erik Sjögren
Liselott Skarp
Artdatabanken SLU
Heidi Palitto
Lotta Stureson Saetre
Sebastian Sundberg
Poul Thygesen
Henrik Weibull
Jonas Welander
Bertil Wergelius
Camilla Wessberg
Karin Wiklund

Värmland
Anita Andersson
Sven Fransson
Göran Sidenvall
Rune van den Brink

Västergötland
Kjell Andersson
Leif Andersson
Per-Arne Arulf
Anders Bohlin
Peter Carlsson
Jan Eriksson
Ingvar Fredriksson
Rustan Glans
Helena Gralén
Siv Gustafsson
Görel Högmarm
Bertil Jannert
Johan Jannert
Kurt-Anders Johansson
Erik Olsson
Heidi Palitto
Peter Sölgård
Anita Stridvall
Lennart Sundh

Västmanland
Ingvar Granqvist
Tomas Troschke

Öland
Thomas Johansson
Tommy Knutsson
Håkan Lundkvist

Östergötland
Janne Andersson
Tommy Ek
Magnus Wadstein

Utländska medlemmar under 1998

Danmark
Kell Damsholt
Henrik Jensen
Gunnar Rylander Hansen
Karen Thingsgaard

England
Alan C Crundwell

Norge
Rune Halvorsen Økland
Kristian Hassel
Kåre Homble
Geir Løe
Arne Pedersen
Olav Skoftealand

Schweiz
Patricia Geissler

Tjeckien
Zdenek Soldán
Jifí Vána

Tyskland
Jan-Peter Frahm

USA
Missouri Bot Garden Library
William R Buck

Mossornas Vänner försäljning

Lösnummer

Lösnummer av Myrinia och Mossornas Vänner (Myrinias föregångare):
15,00/ex

Utkomna nummer: MossornasVänner: 1-29, 29 supp., 30(1), 30(2), 31(1),
31(2), 32(1), 32(2), 33(1), 33(2), 34(1).
Myrinia: 1(1/2), 2(1), 2(2), 3(1), 3(2), 4(1), 4(2),
5(1), 5(2), 6(1), 6(2), 7(1), 7(2), 8(1),
8(2).

Följande nummer

är slut: Mossornas Vänner: 1, 7, 10, 13, 18, 25, 26, 27, 29 supp.,
31(1), 32(2), 33(1), 33(2).
Myrinia: 2(1), 2(2), 4(1), 5(1).

Portokostnader: 25,00/ex.

Övriga skrifter

Preliminary distribution maps of bryophytes in Northwestern Europe.

Vol. 2. Musci (A-I):50,00

Preliminary distribution maps of bryophytes in Northwestern Europe.

Vol. 3. Musci (J-Z):50,00

Vitmossor i Norden (1995), 124 sidor.....95,00

Sotenässets mossor (1998), Sven Bergqvist & Evastina Blomgren, 80
sidor.....140,00

Mikroskoperingsutrustning

Objektglas, förpackning om 50 st. (76x26mm):.....35,00

Täckglas, förpackning om 100 st. (20x20 alt. 18x18):.....30,00

Pincett nr. 5 (ytterst fin spets)230,00

Objektglas med fördjupning50,00

Skalpell, ytterst fin460,00

Övrigt

Lupp 20x, akromatisk lins, fabrikat LEAF (i plastfodral)250,00

Försäljningsvillkor

Alla priser är inklusive portokostnader. Gör din beställning genom att sätta in rätt belopp på Mossornas Vänner postgirokonto 13 37 88-0.

OBS: Till alla inbetalningar utanför Sverige tillkommer en extra kostnad på 50,00 för att täcka de höga avgifterna som postverket tar för utlandsgirering.

MYRINIA's redaktion:

Lars Hedenäs, Naturhistoriska Riksmuseet, Kryptogambotaniik,
Box 50007, 104 05 STOCKHOLM.

Tomas Hallingbäck, Sveriges Lantbruksuniversitet, Ekologi och Miljövård,
Box 7072, 750 07 UPPSALA.

Lars Söderström, Botanisk Institut,tt,
Norges tekniske-naturvitenskapelige universitet, N-7034 TRONDHEIM, Norge.

Instruktion till författare: Vi accepterar manuskript skrivna på maskin eller dator (ordbehandlare). Eftersom det redaktionella arbetet underlättas betydligt om vi får manuskripten på diskett vill vi gärna att den som har tillgång till dator med ordbehandlingsprogram använder denna möjlighet.

1. Manuskript på diskett: Vi tar 3,5" och 5,25" disketter samt över e-post och kan läsa följande ordbehandlingsprogram (DOS-version) direkt: Word, Word Perfect, Word for Windows och Write. Det går också bra att skicka manuskriptet som en textfil (ASCII-fil). Om du använder MacIntosh, försök i första hand översätta till DOS-format. Om inte det är möjligt, skicka en oformaterad textfil i MacIntosh format och ange vilket format det är. Gör aldrig några formateringar (kursiv, understrykningar, fet stil, etc.) oavsett vilket format du skickar filerna i. Bifoga alltid utskrift i två exemplar.

2. Manuskript på papper: Skriv på vitt A4-format med 2,5 cm marginaler runt om. Skicka in två kopior av manuskriptet.

Börja alltid manuskriptet med titeln på artikeln, följt av namn och adress på författaren/författarna. I slutet på artikeln ska eventuell citerad litteratur samlas under rubriken "Citerad litteratur". Här ska endast finnas sådan litteratur som nämns i artikeln och omvänt ska all litteratur som nämns finnas med. Titta gärna i tidigare nummer av tidskriften för att se hur litteraturlistan ska se ut. Figurer (dvs. teckningar, kartor, foton) numreras 1, 2, 3, etc. Figurtexter skrivs på separat sida i slutet. Tabeller numreras på samma sätt och placeras alla i slutet. Har du några frågor är du välkommen att höra av dig till redaktionen. Om du så vill kan redaktionen översätta/skriva ett kort abstract.

MYRINIA utges 2 gånger om året, i juni och i december. Manusen ska vara oss tillhanda senast 1/4 eller 1/10 för att kunna komma med i vår- resp. höstnumret. Alla manuskript skickas till Lars Hedenäs (adress ovan).